

Medtem, ko se žalost bliža vrhuncu, se že oglašča veselje.

Češki pregovor

Številka 48
Letnik 47
Cena 10,- šil.
(60,- SIT)
četrtek
7. december 1995

Poština plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

Peterle sprejel NSKS. Na sedežu Slovenskih krščanskih demokratov sta včeraj predsednik Peterle in glavna tajnica H. Tovšak sprejela predsednika NSKS Nantija Olipa in podpredsednika mag. V. Smrtnika. Peterle je poudaril, da se SKD zavzema za skupno zastopstvo slovenske manjšine v Avstriji in podpira zahtevo EL in NSKS po direktnem zastopstvu manjšine v vseh zakonodajnih telesnih Republike Avstrije.

A. Wakounig: „Volitve so pomembne za dosego samostojnega mandata!“

Strani 2/3/4

DANES

V četrtek, 7. dec. 95,
ob 16.00

DISKUSIJA NAŠEGA TEDNIKA

Dr. Heide Schmidt

mag. Vinko Ošlak

**Liberalizem in
krščanstvo –
protislovje ali
šanza?**

Moderator:

DR. HARALD BALOCH

Slomškov dom Mohorjeve
(Tischlerjeva dvorana)
CELOVEC

Deželno zborovanje EL (prejšnjo soboto v restavraciji campinga „Rož“ na Kočuhu) je obiskala mdr. predsednica LiF Heide Schmidt. Ob tej priložnosti je obiskala tudi Mohorjevo knjigarno in božični bazar Mohorjeve ljudske šole.

POLITIKA

„F“ tudi na državnozbornih volitvah nabija proti slovenščini – tokrat so tarča slovenski kmetje.

Stran 7

KULTURA

Film „Mladje“ je na 5. slovenskem filmskem maratonu prejel zlato priznanje za filmsko ustvarjanje na Koroškem.

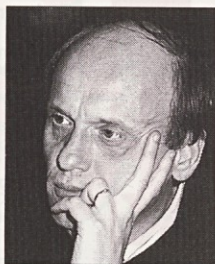
Stran 15

ŠPORT

Odbojka: Prvoligaši iz Doba pri Pliberku upajo na športno dvorano pod kulturnim domom v Pliberku.

Strani 18/19

JANKO KULMESCH

PISMO
IZ UREDNIŠTVA

Gre za samostojni mandat

Drage bralke, dragi bralci!

Kandidatura Enotne liste oz. njenega kandidata Karla Smolleja na listi LiF je dvignila precej prahu. Sprožila je vrsto razprav, deloma tudi vročih. Po mojem so bile zelo koristne, pa čeprav so se nekateri bali, da bo prišlo do ponovnega razcepa znotraj narodne skupnosti.

Narodna skupnost, ki zane marja politične razprave, se je že odločila za folklorizacijo, ki, kakor vsi vemo, prej ali slej vodi v asimilacijo. Če se kresajo različna mnenja – seveda stvarno in ne s podtikavanji ali obrekovanji – je to za politični razvoj narodne skupnosti samo dobro.

Vendar ne gre samo za kresanje mnenj in razčiščevanje raznih nazorov. Pomen Smollejeve kandidature je tudi v tem, da je vprašanje avstrijskih narodnih skupnosti (in še posebej koroških Slovencev) ravno zaradi nje dobilo novo dinamiko. Dinamiko, ki je v vsakem primeru pozitivna in nikakor ne razdirajoča.

V pričujoči številki Našega tednika objavljamo (na strani 5) številna časopisna poročila, ki so izšla zunaj koroških meja. Več sto tisoč nekoroš-

rodni skupnosti. Da pa takih informacij nikoli ne more biti preveč, mislim, ni treba posebej poudarjati.

Druga stvar, ki se mi zdi izredno pomembna, zadeva ostale parlamentarne stranke, predvsem zeleno. Naš tednik je zastavil manjšinskim govornikom vseh strank šest istih vprašanj (glej strani 10, 11, 12). Na ta način smo želeli čim bolj objektivno obvestiti naše bralke in bralce o tem, kakšno je konkretno stališče LiF, SPÖ, ÖVP, GAL in „F“ glede naših najbolj perečih zadev. Še posebej velja to za vprašanje zajamčenega manjšinskega mandata v deželnem zboru in skupnega zastopstva na javnopravnih podlagi.

Kakor je iz odgovorov razvidno, je LiF edina stranka, ki docela zagovarja stališče NSKS in EL. Najbolj radikalno odklanjajo to zeleni in socialisti – pa čeprav šteje za našo narodno skupnost ravno zajamčeni deželnozborski mandat in javnopravno zastopstvo med najglavnejše zahteve.

Slej ko prej sta namreč deželnozborsko in javnopravno zastopstvo glavna cilja NSKS in EL. Sobotno deželno

zborovanje EL na Kočuhi je to ponovno potrdilo. Kandidatura EL kot avtonomni partner LiF pa je lahko za dosego teh ciljev ključnega pomena.

Zato je 17. december več ko samo odločitev za ali proti LiF. Je predvsem tudi odločitev za ali proti samostojnemu mandatu in javnopravnemu zastopstvu.

Deželnozborsko in javnopravno zastopstvo stajalec ko prej glavna cilja NSKS in EL. Kandidatura EL kot avtonomni partner LiF pa je lahko za dosego teh ciljev ključnega pomena.

„Koga naj Slovenci volimo – če ne Slovenca!“

Udeležba je bila zelo dobra, vzdušje (za nekatere proti pričakovanju) odlično, stališče nedvoumno jasno: delegatke in delegati EL so vsi, razen enega, podprli partnersko pogodbo EL z LiF in državnozborsko kandidaturo Karla Smolleja.

Pripravil Janko Kulmesch

„Glas za Karla Smolleja pri državnozborskih volitvah bo glas za nas vse. Izrabimo to edinstveno možnost 17. decembra, kajti druge alternative ni!“ Tako je

zaključil stari in novi predsednik EL Andrej Wakounig svoje politično poročilo na deželnem zborovanju EL, ki je bilo preteklo soboto (2. 12.) pri Wernigu na Kočuhi.

S temi besedami je Andrej Wakounig povedal vse. Pri vsej razpravi za ali proti partnerski pogodbi EL z LiF še vedno preostaja vprašanje: „Koga naj Slovenci volimo, če ne Slovenca!“ (občinski odbornik Jurij Mandl). Tega

„Jasno nam mora biti, da so volitve pomembne za dosego samostojnega mandata.“
ANDREJ WAKOUNIG

prepričanja so bili očitno tudi ostale delegatke in delegati, saj so vsi – razen dr. Ludvika Drumla – podprli odločitev EL za kandidaturo na listi LiF oz. dali staremu odboru razrešnico.

Andrej Wakounig je v svojem izčrpnem delovnem poročilu poudaril razgibano dejavnost EL, prav tako pa tudi politične ovire,

predvsem s strani večinskih strank. Kljub temu pa večinskim strankam z njihovo politiko, ki seže od izigravanja pripadnikov manjšin pa do trdovratnega zavračanja najosnovnejših manjšinskih pravic, ni uspelo oslabiti položaja EL.

Nasprotno: predsednik Wakounig je lahko opozoril na dejstvo,

da so danes deželna EL in njene občinske frakcije dokaj vpliven in važen politični dejavnik slovenske narodne skupnosti. Omenil je mdr. merodajen prispevek EL k demokratizaciji oz. volitvam novega NSKS, pogajanja in strokovno ekspertizo glede zastopstva v deželnem zboru, pobude njenih odbornikov proti načrtovani jugo-

vzhodni hitrostni železnici in finančno neznosnim kanalizacijam, še prav posebej pa dejstvo, da je uspelo poživiti Mlado EL. Skratka: danes je EL enakopraven partner tudi za državno politiko, kar pa bi gotovo ne bila, če se

Dalje na strani 4

Frasnelli: „Seid bei diesen Wahlen wie ein Orchester“

Wir haben in Südtirol mit Freude zur Kenntnis erhalten, daß ihr mit großem Engagement, Sorgfalt und Entschlossenheit diese, für die Kärntner Slowenen und alle Volksgruppen in Österreich ganz wichtige Wahl bestreitet.

Das Signal, das von einem Einzug ihrer Wahlbewegung in den Nationalrat ausgeht, ist weit über Kärnten hinaus unüberhörbar. Eine demokratische Partei, das Liberale Forum, hat ihrer politischen Bewegung angeboten, Hilfestellung zu leisten. Man sollte sich freuen, daß es in dieser Republik so eine Partei gibt.

Nicht überall dürfen Minderheiten sich politisch organisieren und am politischen Leben mitwirken. Daher erheben wir

gemeinsam, im Rahmen unserer Vorschläge für die Kodifizierung eines wirksamen europäischen Volksgruppenrechts, unter anderem die Forderung nach politischer Mitbestimmung für Volksgruppen.

Für euch besteht dieses Recht. Nehmt es wahr. Auch für uns Südtiroler besteht dieses Recht. Auch bei uns gibt es rechtliche Bestimmungen, wie die Direktwahl zum Europäischen Parlament oder zum Teil auch bei italienischen

Kandidatura EL/LiF podpirajo tudi vodilni politiki v Sloveniji (na sliki: Janez Janša in Lojze Peterle), na Južnem Tirolskem (dr. Hubert Frasnelli) in Slovenci v Italiji (predsednik SSK Marjan Terpin).

Parlamentswahlen, wo die Südtiroler Volkspartei nach Partnern Ausschau halten muß. Ja, und dann welchen? Auch bei uns wird intensiv jeweils darüber

diskutiert, intern auch gestritten, wer dies sein soll. Folgende interne Richtlinien haben wir uns dabei gegeben: Als Partner nicht in Frage kommen Partei-

en, die rechtsradikales Gedankengut in ihrem Programm haben oder linksextreme kommunistische Positionen vertreten. Was dazwischen liegt, kann – von Fall zu Fall muß eine Minderheitenpartei dies entscheiden – als Partner anvisiert werden. In Volksgruppenparteien, die als politische Sammelbewegungen ideologisch pluralistisch sein müssen, darf es bei aller Identität der Partei keine harten ideologischen Egoismen geben. Die Ideologien müssen immer wieder etwas zurücktreten, wenn es um vitale Fragen der Volksgruppe geht. Jeder Versuch, von innen oder von außen Keile in die Volksgruppe zu treiben, wenn man weiß, was auf dem Spiel steht, ist verantwortungslos.

Unsere politische Zusammenarbeit und persönliche Freundschaft besteht seit zehn Jahren. Vieles von dem, was vor zehn Jahren vielleicht noch rudimentäre Ideen waren, hat sich in der Zwischenzeit zu konkreten, bis in Detail ausgearbeiteten Vorschlägen verdichtet. Dies ist eurer Beharrlichkeit zuzuschreiben.

Seid auch bei diesen Wahlen wie ein Orchester. Viele Instrumente, unterschiedliche Töne, unterschiedliche Töne, feinfühlig zusammengefügt zur Harmonie des Klanges, der Tiefe hat, der überzeugt. Diese Nationalratswahl muß für die österreichischen Volksgruppen eine Symphonie des Erfolges werden.

(Dr. Frasnelli
na deželnem zborovanju EL.)

FRLOŽEV LUKA

Na deželnem zborovanju EL ni bilo celovške slovenske televizije. Menda niso utegnili. Pred nekaj tedni so kazali obširnejši prispevek o gobah. So pač za gobe.

Novoizvoljeno vodstvo EL. *Predsedstvo:* Andrej Wakounig (predsednik), Franc Jožef Smrtnik (podpredsednik), Ingrid Zablatnik (podpredsednica), mag. Rudi Vouk (tajnik), Bernard Sadovnik (tajnik), mag. Jože Wakounig (blagajnik), Rihard Grilc (blagajnik), DI Štefan Domej in Micka Mischklulnig (član). *Nadzorni odbor:* Janez Hudl, Pavel Stern, Tomo Millonig.

REKLI SO NA DEŽELNEM ZBOROVANJU EL

NANTI OLIP:

Narodna skupnost ima pri volitvah vedno možnost izbira nja, kot jo ima vsak posamezni državljan. Kot jezikovna in narodnostna manjšina v državi pa moramo biti pri svoji izbiri še bolj pozorni, ker ne gre le za opredelitev za eno ali drugo stranko, temveč vedno tudi za najbolj učinkovito politiko v prid narodne skupnosti.

Pogodba med EL in LiF dokazuje, da je ena, v avstrijskem parlamentu zastopana stanka, bila pripravljena upoštevati samostojno politično hotenje narodne skupnosti. To v okviru avtonomije, ki na eni strani zagotavlja samostojno politično delovanje, na drugi strani pa odpira možnost uveljavljanja in navsezadnje neposreden dostop do avstrijskega parlamenta. EL kot pogodbeni partner je storila pogumen korak, kateremu ne morejo slediti vsi z isto hitrostjo. Prepričan sem, da je za to odločitvijo EL odločna volja, ob realnih danostih izbrati najboljšo ponudbo za narodno skupnost.

V demokratični družbi je prispevek enega mandatarja res le eden, v sodelovanju z drugimi pa je možno doseči velike uspehe.

To je poslanec Karel Smolle že dokazal. Želim mu, da bi on osebno kot tudi EL pri teh volitvah uspela.

RUDI VOUK:

Kako so stranke reagirale na našo zahtevo po manjšinskem mandatu, mnogo izpove. Socialdemokrati so zelo kisló poslušali naše zahteve in menili samo, da nočejo biti tisti, zaradi katerih rešitve ne bi bilo. Da bi sami od sebe karkoli podvzeli, ni treba pričakovati. Nasprotno, napovedim, da bo nekoč Slovenec kandidiral na izslednem mestu, še niso sledila dejanja. Sedaj nam celo pravijo, naj ne podpiramo Smolleja, ker bo SPÖ naslednjic postavila slovenskega kandidata na izgledno mesto. Ne pustimo se

vendar vlačiti za nos. Pri ljudski stranki se Zernatto zmeraj bolj jasno izreka za manjšinski mandat. Na zvezni ravni ga je sprva podpiral tudi klubski šef Khol. Nato pa je čez noč obrnil zadevo in hotel skupno s Socialisti urediti sosvet kot zastopstvo manjšine. Pojasnila, zakaj se nam najprej prikupno smehlja, nato nam pa skuša zasaditi nož v hrbet, do danes še nismo dobili.

Pri Zelenih imamo odkrite prijatelje. Imamo pa pri Zelenih tudi ljudi, ki jim ne gre toliko za stvar, temveč za monopolizacijo manjšinskega vprašanja. Slednji imajo pri njih trenutno glavno besedo. Jaz pač ne vidim smisla v tem, da bi podpirali stranko, katere manjšinska politika se vse bolj približuje liniji predsednika ZSO, liniji, o kateri smo mi prepričani, da je za obstoj narodne skupnosti dolgoročno pogubna.

Edini, ki so brezpogojno podprli našo zahtevo po ureditvi manjšinskega mandata, so bili Liberalci. Prepričan sem, da na naslednjem deželnem zborovanju Enotne liste ne bomo mogli poročati več samo o naših izvenparlamentarnih pomujanjih, temveč tudi o sadovih našega dela v parlamentu.

HEIDE SCHMIDT:

„Za nas je to poseben dan“

Zelo prijetno presenečena – zaradi dinamičnega poteka deželnega zborovanja EL – je bila predsednica LiF dr. Heide Schmidt.

Zanjo je bil to „posebno lep dan“. Poudarila je liberalno načelo, da se mora vsaka skupina sama organizirati, da pa mora država ustvariti za to ustrezne pogoje. Boji se, da bo ozračje v tej državi, mdr. zaradi gospodarskosocialnih razmer, vedno slabše. To pa je nevarno še posebej za manjšine. Zato tudi odločitev LiF za partnersko pogodbo z EL. Za pogodbo, ki gradi mdr. na svobodnem mandatu, na „respektu pred drugačnimi ljudmi in njihovimi mnenji“ in na toleranci. Cilj mora biti uresničitev evropskega manjšinskega prava in celovite zaščite manjšinske zaščite znotraj avstrijske republike.

Koga naj Slovenci . . .

Nadaljevanje s strani 3

stopati na vsakih volitvah, neglede na to, ali ima možnost doseči mandat.

Glede partnerske pogodbe EL z LiF Andrej Wakounig ni pozabil poudariti, da so leta 1990 Zeleni odpravili avtonomijo manjšin in tako stopili na pot ostalih strank. To se odraža tudi v tem, da Zeleni niso podprli zahteve po skupnem javnopravnem zastopstvu, niso se opredelili za manjšinski mandat in tudi ne kažejo velikega interesa za spremembo zakona o narodnih skupnostih. Toliko bolj pomembno je zato, da so liberalci nas sprejeli kot enakopravnega partnerja. Wakounig: „Jasno nam mora biti, da samo po tej poti lahko uspemo tudi z našo zahtevo po zagotovljenem manjšinskem mandatu v koroškem deželnem zboru.“

Na to so opozorili – poleg delegatov – tudi številni častni gostje. Njihova prisotnost pa je prav tako dokazala, da je EL vse drugo kakor „Auslaufmodell“ in da je EL uspelo razviti dokaj plodno sodelovanje ne samo z Južnimi Tirolci, temveč tudi z vsemi parlamentarnimi strankami v Sloveniji. Poleg predsednika NSKS Nantija Olipa in dr. Huberta Frasnellijsa so izrekli EL svojo podporo še predsednik SKD Lojze Peterle, predsednik SDSS Janez Janša, predsednik SLS Marjan Podobnik, podpredsednik Demokratske stranke Franc Bartolnig, Živa Vidmar (Združena lista) in predsednik Slovenske skupnosti Marjan Terpin.

KLEINE ZEITUNG (24. 11. 1995)

Minderheiten seien für das Liberale Forum kein Randthema, sondern eine „ganz zentrale Frage“, betonte gestern Landessprecher Prof. Christian Brünner. Besonders wollten sich die Liberalen dafür einsetzen, daß die steirischen Slowenen endlich die ihnen garantierten Rechte bekämen. Auf Bundesebene ist der Kärntner Slowenenvertreter Karel Smolle diesmal Kandidat der Liberalen. Er plädiert für eine neue Nachbarschaftspolitik gerade im Süden Österreichs.

DER STANDARD (17. 11. 1995)

Volksgruppen brauchen keine „institutionalisierten Kaffeekränzchen“ sondern eine „effektive, demokratisch legitimierte Vertretung mit klaren gesetzlichen Kompetenzen“ und „Mitspracherecht im Parlament.“ Der Obmann des Österreichischen Volksgruppenzentrums, Karel Smolle, legte am Donnerstag einen Entwurf für ein einheitliches Volksgruppengesetz vor.

Smolle will auch endlich klargestellt haben, wer denn nun die Volksgruppen vertreten dürfe. Denn die Volksgruppenbeiräte würden vom Bundeskanzler beschickt, wodurch diese eindeutig parteipolitisch besetzt seien. Deshalb sollte der Modus verändert werden, die Volksgruppen sollten sich ihre Vertreter selbst wählen dürfen.

In diesem Zusammenhang kritisierte Smolle die Koalitionsparteien. Diese hätten vor dem Sommer eine Präsidentenkonferenz der Beiräte durchsetzen wollen. Und Vereinsmeierei bringe die Volksgruppen nicht weiter, meint Smolle.

DUNAJSKA APA (1. 12. 1995)

Minderheitenvertreter aus Österreich, Südtirol, der Slowakei und Ungarn haben am Freitag in Wien gefordert, im ungarisch-slowakischen Grundlagenvvertrag nicht nur Individual-, sondern auch Gruppenrechte

zu verankern. Daß in dem von Ungarns Ministerpräsidenten Gyula Horn und seinem slowakischen Amtskollegen Vladimir Mecsir im März in Paris unterzeichneten Vertrag nur von Individualrechten die Rede ist, bezeichneten die Politiker als „Schwäche“. Diese „substantiellen Unzulänglichkeiten“ hätten die slowakische Volksgruppe in Ungarn veranlaßt, regionale Selbstverwaltungskörper und Gruppenrechte einzu-

zahnlos. Sieht man von den slowenischen und kroatischen Minderheiten in Kärnten, der Steiermark und im Burgenland ab, deren Schutz und Rechte im Rahmen des Staatsvertrages festgeschrieben wurden, können andere Minderheiten keinerlei grundrechtliche Ansprüche erheben oder gar den Verfassungsgerichtshof in Sachen Minderheitenschutz gezielt anrufen. „Die Minderheiten brauchen einen eigenen Vertretungskörper“, fordert Karel Smolle ein.

Man wolle Grundrechte der Volksgruppen verfassungsmäßig absichern, nennt Smolle sein erstes Ziel als Politiker des Liberalen Forums. Die Minderheiten sollen ihre eigenen Vertreter wählen, die dann politisch entsprechend im Nationalrat oder in Landtagen vertreten sein sollen. Diese Verankerung auf österreichischer und innenpolitischer Ebene ist ein

erster Schritt. Es gelte, ein europäisches, kodifiziertes Volksgruppenrecht zu schaffen, plädiert Karel Smolle für die Errichtung eines Volksgruppen-Schiedsgerichtes. Dieses soll Konflikte gewaltfrei bereits auf niedrigerer Ebene lösen, ehe es noch zu einer Eskalation komme. Das Beispiel Jugoslawien habe die Notwendigkeit einer derartigen Verhandlungsmöglichkeit gezeigt. So könne man die Probleme zwischen gegenüberstehenden Volksgruppen gewaltfrei lösen, ist Smolle optimistisch.

KURIER (28. 11. 1995)

Für das Liberale Forum seien das Vereinte Europa und die Europaregion Tirol zentrale Punkte, erklärte die National-

ratsabgeordnete Maria Schafner gestern in Gries. Daher sei auch der Ort der Pressekonferenz an der Brennergrenze ganz bewußt gewählt worden. Nur in einem vereinten Europa bestehe die Chance, daß zusammenwachse, was gegen den Willen der Bevölkerung getrennt wurde.

Der Minderheitensprecher der Liberalen, der Kärntner Slowene Karel Smolle, forderte, daß ethnische Konflikte in Europa künftig schon im Anfangsstadium einem europäischen Schiedsgericht vorgetragen werden sollten.

Voraussetzung für dieses Konfliktverhütungssystem sei ein für alle Staaten verbindliches europäisches Volksgruppenrecht. Dies müßte im zweiten Maastricht-Vertrag festgeschrieben werden.

Friedhelm Frischenschlager, Verfassungs- und Außenpolitikssprecher des Liberalen Forums, meinte, Österreich selbst müsse vorbildlich sein beim Umgang mit den Minderheiten.

TIROLER TAGESZEITUNG (28. 11. 1995)

Ein Volksgruppengrundgesetz, das alle Volksgruppen in Österreich verfassungsrechtlich absichert, und ein Volksgruppenvertretungsgesetz für Parlament und Landtage sind wesentliche Anliegen der Liberalen. Ein neues Volksgruppengesetz ist nach Meinung Smolles schon deshalb notwendig, weil österreichs Minderheiten einen sehr unterschiedlichen verfassungsrechtlichen Schutz genießen. Auch der Zugang zu den Medien müsse ausreichend berücksichtigt werden. Mit einem Volksgruppenvertretungsgesetz sollen die Organisationen der Minderheiten zu Körperschaften öffentlichen Rechts aufgewertet werden. Damit könnten sie bei Verletzung von Volksgruppenrechten Klage erheben.

ALTO ADIGO (29. 11. 1995)

Ethnische Konflikte in Europa sollten in Zukunft schon im Anfangsstadium einem europäischen Schiedsgericht vorgetragen werden, forderte der Obmann des österreichischen Volksgruppenzentrums, Karel Smolle am Montag in Grias am Brenner. Eskalationen wie im ehemaligen Jugoslawien könnten damit im Vorfeld vermieden werden.

DRUGI O NAS

Prisotni smo tudi zunaj Koroške

Da je samostojno, pestro in raznoliko delovanje naših kulturnih, političnih, gospodarskih in športnih ustanov za preživetje narodne skupnosti izrednega pomena, ni treba posebej poudarjati. Prav tako pa je nujno, da je manjšina prisotna v vseavstrijski javnosti oz. medijih. Manjšina, katero javnost zamolči, je prej ali slej obsojena na propad.

Kandidatura Karla Smolleja je tudi v tem oziru za avstrijske narodne skupnosti nadvse koristna. Državnozborski kandidat EL je v zadnjih dneh poskrbel za več informacijskih priraditev, namenjenih avstrijskim medijem. Tako številne bralke in bralci – še posebej izven Koroške – niso samo zvedeli, da ima koroški Slovenec realne izglede priti v parlament, temveč predvsem tudi to, da je še mnogo manjšinskopolitičnih vprašanj nerešenih.

Skratka: s tem, da smo pred volitvami spet prišli v parlamentarno igro, smo postali za širšo javnost zanimivejši. Bomo znali biti prisotni tudi po 17. decembru? – Kuj –

fordern, hieß es in einer gemeinsamen Erklärung zum „3. Wiener Treffen“. An dem Treffen hatten am Donnerstag Vertreter der Volksgruppen aus Österreich sowie Vertreter der slowakischen Minderheit in Ungarn und der ungarischen Minderheit in der Slowakei teilgenommen. Den Vorsitz hatten der Obmann des Volksgruppenzentrums, Karel Smolle, und der Obmannstellvertreter der Südtiroler Volkspartei, Hubert Frasnelli, inne.

DOLOMITEN (28. 11. 1995)

Die österreichische Bundesverfassung ist für das Groß der Minderheiten in Österreich

Deželni govornik Bernard Sadovnik je poslal protest deželni svetnici Sickl.

PROTEST

Platforma je tudi za demonstracijo

Celovec. Deželna platforma za decentralno čiščenje odpadka je na minuli seji sklenila resolucijo, ki jo je poslala deželni svetnici za varstvo okolja Elisabeth Sickl. V resoluciji zahtevajo govorniki iniciativ od Bistrice da Kötschach-Mauthna, da deželni zbor revidira uredbo o prepovedi o ponikenu očiščenih voda.

S to odredbo želi Sicklova po mnenju platforme preprečiti manjše decentralne rešitve po občinah. Zaradi odredbe so trenutno postavljeni vsi, ki gradijo nove hiše, pred dejstvo, da morajo zgraditi drago jamo in dati koncesioniranemu podjetju nalog za odvažanje odpadka. To lahko stane nad 60.000,- šilingov letno. In to čeprav bi očiščene odplake brez nadaljnega lahko brezplačno pustili ponikniti, ker voda daleč še ne doseže prepovedane nitratne meje.

V občinah, kjer že gradijo kanalizacijo (npr. Dobrla vas), pa čakajo na občane tako visoki obratni in priključni stroški, da to socialno ni možno več odobravati. Obratni stroški v Dobrli vasi bodo po zadnjih neuradnih napovedih znašali 77,- šilingov za kubični meter.

Če po pogajalni poti deželna svetnica Sicklova ne bo pripravljena odločati v smislu večine prebivalstva, bo platforma organizirala tudi stavke in demonstracije po občinah.

Galicija: se bo občinski svet strinjal s hotelsko vasjo?

V Lečnah pri Galiciji naj bi nastala hotelska vas, za katero bi bilo potrebno 12 ha gradbenega zemljišča. Občinski svet o tej zadevi še ni sklepal, župan Wutte pa zahteva garancijo od bodočih posestnikov.

Pred kratkim je na občinski urad v Galiciji prispela prošnja za prenamembo 12 ha velikega zemljišča v Lečnah, v bližini Drove. Na tem arealu želi skupina interesentov zgraditi hotelsko vas. **Župan ek. sv. Jozi Wutte** je na minuli občinski seji o teh načrtih informiral občinske mandatarje vseh frakcij, ki pa bodo o prenamembi lahko odločali šele na prihodnji občinski seji. Zemljišče je v posesti družine Freudenberger iz Lečen.

Preden bo gališki občinski svet obravnaval prošnjo, bo namreč zavzel stališče urad za prostorsko urejanje pri koroški deželni vladi v Celovcu. Ta čas je 12 ha veliko zemljišče namenjeno poljedelstvu. Iz prvega ustnega stališča iz Celovca je razvidno, da tudi na uradu želijo zagotovilo, da bo na tem arealu dejansko nastala hotelska vas in ničesar drugega. Občina Galicija je dobila nalog, da preveri projekt v celoti, ali je to dejansko resen projekt, ki ga velja tudi podpreti. Negativne izkušnje iz drugih občin so namreč znane, prav zaradi tega dežela Koroška svari občine pred prehitrimi in nepremišljenimi odločitvami, ki bi jih naknadno mogoče ne bilo več možno popraviti.

Garancija. Župan Jozi Wutte zahteva od interesente skupine zagotovilo, da imajo za projekt zagotovljena finančna sredstva. Wutte: „Seveda bi bila taka hotelska vas nekaj edinstvenega za občino Galicijo, toda to le s pogojem, da ima interesna skupina dovolj denarja, da bo projekt lahko izpeljala do konca.“ To zagotovilo naj bi bilo npr. v obliki bančne garancije. Podžupan **Pepe Tscherteu** (SP) je celo zahteval, da bi občinski svet spremenil namembnost zemljišča le za določen rok. Če bi v tem roku ne pričeli z zidanjem, bi naj namembnost zapadla.

Turizem. Zastopnik Enotne liste v občinskem svetu **Jože Urank** je projekt pozitivno ocenil, seveda pa le s pogojem, da bo dejansko koristil turizmu in ne drugim ciljem. Zadnje številke turističnih nočitev v občini niso ravno najbolj razveseljive, čeravno se občina

trudi, da bi ponudila dovolj atrakcij. V letu 1996 bo prispevala skoraj 50.000,- šilingov za dodatno turistično reklamo, ki jo bodo delale podjunske občine skupno s Škocijanom pod oznako regija Klopinsko jezero po celi Evropi, predvsem pa na nemškem trgu.

Kdaj bi lahko občinski svet sprejel ustrezn sklep? Če bo iz Celovca kmalu prišlo dokončno stališče, potem ima gališki občinski svet teoretično še decembra možnost spremeniti namembnost, bolj realistično pa je, da se bo to zgodilo januarja ali februarja 1996.

Silvo Kumer

Plebiscitni denar naj gre za šoli v Lepeni in na Obirskem

Letošnji plebiscitni dar dežele koroške naj bi uporabili za obnovo ljudskih šol v Lepeni in na Obirskem. To zahteva predstavnik EL F. J. Smrtnik.

792.000,- šil. znaša letošnji plebiscitni dar dežele Koroške za občino Železna Kapla. Denar je dežela razdelila po številu prebivalstva. Kam z denarjem, se sprašujejo občinski mandatarji, ki bodo še letos decembra odločili, za katere projekte bodo namenili denar, ki ga je dežela Koroška dobila z Dunaja ob 75. obletnici plebiscita. Član predstojništva in frakcijski vodja EL Franc Jožef Smrtnik bo predlagal, da se z denarjem popravita ljudski šoli v Lepeni in Obirskem.

Smrtnik: „Ljudski šoli sta nujno potrebni popravil, sicer je nevarnost velika, da bo škoda še večja.“ Smrtnik je mnenja, da je plebiscitni dar namenjen prav takim projektom, ki koristijo prebivalstvu v obmejnem po-

dročju. Sanacija šol v Lepeni in na Obirskem bi dejansko izpolnila smisel plebiscitnega daru. V primeru, da bi ostalo še nekaj denarja, pa bo Smrtnik predlagal, da se denar izplača kot podpora za obnovo starih kmečkih hiš in kašč, ki so deloma že v zelo slabem gradbenem stanju. V občini, predvsem pa v gorskih vaseh je še dosti lepih starih kmečkih hiš, ki so z arhitektonskega vidika kulturno-zgodovinske posebnosti.

O Smrtnikovem predlogu bodo na občini razpravljali najprej v predstojništvu, toda že zdaj kaže, da se bo mogoče tokrat tudi SP odločila za investicije v obrobne kraje in da ne bo šel ves denar spet v center v Železno Kaplo.

Silvo Kumer

Ljudska šola na Obirskem je nujno potrebna sanacije.

Tudi zastopnika občine Dobrla vas sta preteklo nedeljo prišla na božičnico Društva upokojencev Podjuna, ki je bila v Lidu pri Rutarju. Z leve: predsednik upokojencev Martin Komar, občinski odbornik EL Pep Komar, Franc Rutar in župan Josef Pfeiffer v krogu upokojencev.

F nasprotuje slovenščini kot uradnemu jeziku v zbornici

Pododbor, ki se bo ukvarjal z vprašanjem slovenščine kot uradnega jezika v Kmetijski zbornici, še ni začel delovati in že streljajo svobodnjaki proti. Frakcijski vodja SJK Domej zavrača svobodnjaško kampanjo.

V svojem kmečkem časopisu „Der Freie Bauer“ pišejo svobodnjaki o „kravji kupčiji“, ki da sta jo sklenila Bauernbund in Skupnost južokoroških kmetov. Časopis so razposlali vsem koroškim kmetom, pri katerih skušajo spet ustvarjati znani prastrah, češ da bosta SJK in Bauernbund zdaj slovenizirala Kmetijsko zbornico.

Frakcijski vodja SJK Štefan Domej je to postopanje svobodnjakov ostro zavrnil in dejal, da si Haiderjeva stranka ponovno želi pridobiti nacionalne glasove na račun koroških Slovencev. Domej: „V zadnjih štirih letih se je bilo možno deloma tudi s svobodnjaki pametno pogovarjati, če je šlo za strokovno-kmečka vprašanja. Bržko so pred vrati volitve, pa pridejo spet stare nacionalne litanije.“

Kar se tiče delovne skupine za slovenščino v zbornici, jo bo Domej kot vodja sklical po naslednjem občnem zboru kmetijske zbornice, ki bo naslednji torek. Kaj bo rezultat teh delovnih pogovorov, je vsekakor odprto. F niti ni slišala predlogov SJK in že je te-

Domej zavrača nekvalificirane nacionalne napade F.

mo spravljal v svoj volilni boj, je ogorčen Domej, ki upa, da se zdaj Bauernbund ne bo ustrašil kampanje svobodnjakov.

Na rednem občnem zboru Kmetijske zbornice naslednji torek bodo zbornični svetniki med drugim razpravljali o najemu kredita v višini 9 mio. šilingov, ki ga Zbornica potrebuje za kritje rednega proračuna, ker deželni zbor še ni sprejel povišanja prispevkov kmetov, ki ga je sklenila Kmetijska zbornica na minulem občnem zboru. Nadalje bodo svetniki glasovali o priznavanju statusa frakcije svetniku H. R. Mentaju, ki je

izstopil iz F in odslej deluje kot „divji mandatar“. Domej: „Seveda ga bova s Zwitrom podprla, saj je kot samostojni mandatar v manjšini in ima prav tako svoje pravice.“

Silvo Kumer

Was unter einem LK-Präsidenten Deutschmann nie möglich gewesen wäre, Wutscher bringt auch das zustande.

„Zdaj bo v Zbornici zacet delovati poseben delovni odbor s ciljem uvedbe slovenscine kot uradnega jezika zbornici.“

To pa je postalo možno le v okviru pogajanj povišanje prispevka kmetov (Kammerumlage).“ (Zu lesen in einer slowenischen Zeitung, vom 3. 11. 95, Nas tehnik)

Auf deutsch heißt das:

„Jetzt wird in der Kammer ein eigener Arbeitsausschuß zu arbeiten beginnen, mit dem Ziel, die slowenische Sprache als Amtssprache in der Kammer einzuführen. Das aber wurde nur im Rahmen der Verhandlungen über die Erhöhung des Bauernbeitrages (Kammerumlage) möglich.“

Izvelek iz F-časopisa

NA KRATKO IZ OBČIN

V Pliberku je bil konec preteklega tedna božični trg, v okviru katerega sta se pomerila v ORF-kvizu mesti Beljak in Pliberk. Nad 1000 Pliberčanov je prišlo na glavni trg in s pomočjo hitrih vogrških gasilcev (komandant Anton Visotschnig) je uspelo ugnati Beljane. Pliberk je s tem v deželnem finalu, kjer bo nastopil v četrtek, 14. decembra 1995, v Podkloštru.

Na Djekšah je občinski svet sklenil dodatni redni proračun za leto 1995, ki ima 18,4 mio. šilingov izdaktov in le 17,7 mio. šilingov dohodkov. Primanjkljaj bodo morali pokriti v letu 1996, verjetno se bo bistveno podražilo odvažanje smeti.

Vigredni sejem želi prirejati občina Pliberk. Na občinski seji, v petek, 15. decembra, bo občinski svet razpravljajal o tem vprašanju. Sejem naj bi bil na jor-maškem travniku. Nadalje bodo mandatari odločali o podpori za izgradnjo župnišča, kjer je treba obnoviti tudi dvorano. Župnik Ivan Olip je doslej obnovil že večji del župnišča, zdaj pa je zmanjkalo finančnih sredstev. Pliberški občinski svet pa moral sprejeti tudi sklep o razdelitvi plebiscitnega daru. V tem vprašanju se bodo mnenja verjetno razhajala, saj nekateri mandatari želijo denar dati za sanacijo Grenzlandheima.

Za dopust na Koroških kmetijah vabi Kmetijska zbornica. Skupno je na Koroškem na kmetijah 40.000 postelj za turiste, v preteklem letu so ti kmetje šteli 2,6 mio. nočitev. Danes je vedno več kmetov, ki se specializirajo na to področje, vsak peti koroški kmet že ima pondubo za turiste. Povprečen turist poleti povprečno zapravi dnevno 585,- šilingov na kmetiji, pozimi pa celo 925,- šil.

SLOVENJI PLAJBBERK

Miklavževanje in adventni bazar

V nedeljo, 3. decembra, je bilo v gostišču pri Foltu miklavževanje, ki ga je organizirala plajberška fara. Prireditelj je bila zelo uspešna. Spored so oblikovali mladinski pevski zbor pod vodstvom mag. Mirka Laußeggerja in domači igralci, ki so navdušili z igro, ki jo je napisala in režirala (kot vsa leta poprej) Cilka. Domačini se ji zahvaljujejo za ves trud in delo, saj so prav zaradi živahnih iger prireditve ob Miklavžu v Plajberku tako zelo priljubljene. Hvala pa velja tudi vsem drugim, ki so prispevali za adventni bazar in tako podprli akcijo „brat in sestra v stiski“.

Popravek

V povpraševanju Našega tednika pri članih Zbora narodnih predstavnikov NSKS: *Ali podpirate kandidature EL/LiF?* se je pripetil neljub nespোরazum. Objavili smo odgovor dr. Štefana Jelena z „ne“, vendar bi se moral pravilno glasiti „da“. Dr. Štefan Jelen poudarja, da se z LiF ne more popolnoma identificirati, vendar pa podpira kandidature Karla Smolleja. Dr. Jelen: „Podprl bi tudi kandidature vsakega drugega koroškega Slovenca, če bi ga za kandidata imenovali Slovenci, še posebej pa na osnovi take pogodbe, kakršno sta sklenila EL in LiF.“

ČESTITAMO

Jutri obhaja 83. rojstni dan **Mihi Mothe** s Plešerke. Slavljenku iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva!

Svojo 60. obletnico je te dni praznoval **Franc Podrečnik** iz Dobrle vasi. Iskreno čestitamo ter želimo vse dobro in lepo tudi še za naprej!

Na Obirskem je srečal Abrahama **Lambert Kutschnig**. Vsem čestitkam domačih se pridružuje uredništvo NT!

V društvu upokojencev Podjuna slavijo osebne praznike sledeči člani: **Beti Habernik, Marija Partej, Marija Jernej in Wolfgang Schliefnig**. Vsi ostali člani društva upokojencev iskreno čestitajo ter želijo vse najboljše. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT!

Prejšnji ponedeljek je praznovala rojstni dan **Barbara Matitz** iz Sreja. Vse najboljše!

Svoj 60. rojstni dan in god slavi v Jerišah pri Miklavčevem **Marija Piroutz**. Iskreno čestitamo!

Prav tako obhaja 60. osebni jubilej **Katarina Boročnik** iz Libuč. Želimo vse najboljše ter izpolnitev vseh srčnih želja!

V Goričah pri Žitari vasi praznuje svoj 70. rojstni dan **Balej Habernik**. Iskreno čestitamo ter

želimo vse najboljše tudi še za naprej!

Pri Francnu v Kortah je praznoval dvojni praznik **Franci Smrtnik**. Vse najboljše!

V društvu upokojencev Pliberk slavijo sledeči člani osebne praznike: **prof. Stefan Močilnik, Franc Hafner, Stefka Apovnik, Marija Vavti, Franc Voglitsch, Stefka Kert, Marija Kuhar ter Štefka Visočnik**. Čestitkam vseh ostalih članov se pridružuje uredništvo NT!

V Globasnici te dni slavi dvojni praznik **Marija Hobel**. Iskreno čestitamo!

Visok življenjski jubilej, 75. rojstni dan, te dni v Podnu obhaja **Andrej Laussegger**. Želimo mu vse najboljše ter izpolnitev vseh srčnih želja!

Jutri bo slavila 70. rojstni dan **Marija Ilavnik** iz Železne Kaple. Vsem čestitkam domačih se pridružuje uredništvo NT!

Svoj 80. rojstni dan te dni slavijo **Paula Singer** iz Celovca. Iskreno čestitamo ter želimo Božjega blagoslova, zlasti pa zdravja!

V Velinji vasi bo te dni slavila osebni praznik **Nani Krušič**, p.d. Ruepinja. Želimo ji vse najboljše, prav posebno pa izpolnitev vseh srčnih želja!

Pred nedavnim je prejela koncesijo za gostilno **Marija Wautsche** iz Globasnice. Priljubljeni gostilničarki prisrčno čestitamo in že-

limo mnogo uspeha na nadaljnji poklicni poti. Čestitkam domačih se pridružujeta uredništvo NT in EL Globasnica.

V Selah praznujejo osebne praznike **Mici Užnik, Lizi Piskernik in Barbi Plaznik**. Iskreno čestitamo!

Pred nedavnim je slavila rojstni dan **Paula Kulterer** iz Rakul pri Tinjah. Vse najboljše!

Svoj 65. rojstni dan je na Letini pri Šmihelu praznovala **Stefanija Kert**. Iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše!

Svojo 80-letnico je te dni slavila **Barbara Jagoutz** iz Gorič pri Miklavčevem. Vsem čestitkam domačih se pridružuje NT!

Svoj 79. rojstni dan obhaja **Nani Wolautschnig** iz Kršne vasi. Iskreno čestitamo!

Kati Mak iz Miklavčevega je te dni srečala Abrahama. Iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše tudi še za naprej!

Sodelavka KKZ **Veronika Kušej** je prejšnji ponedeljek praznovala rojstni dan. Vsem čestitkam se pridružujejo kolegice in kolegi ter vsi sodelavci tretjega nadstropja!

Občinski odbornik v Borovljah **mag. Peter Waldhauser** je te dni slavil rojstni dan. Iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše. Čestitkam NT se pridružuje EL, NSKS in PUAk!

V Dobrli vasi je slavil rojstni dan **dr. Milan Sienčnik**. Iskreno čestitamo!

Rojstni dan bo obhajala **Vlatka Hajdinjak**. Prisrčnim čestitkam dobrega prijatelja se pridružuje uredništvo NT.

Prav tako je praznoval rojstni dan **Franc Grilc** iz Libuč. Vse najboljše ter naj se mu izpolnijo vse srčne želje!

1. decembra je v Gradcu promoviral za doktorja prava **Mirko Silvo Tischler**. Je odvetnik in sodni tolmač za nemščino v Ljubljani in sodeluje kot odvetniški pripravnik v pisarni dr. Valentina Kakla v Celovcu. Iskreno čestitamo in želimo obilo uspeha v poklicu!

Prof. Neweklowsky
vicerektor
celovške UNI

22. novembra so na celovški univerzi izvolili tri vicerektorje, ki jih predvideva novi zakon UOG (Universitätsorganisationsgesetz '93). Med njimi je tudi prof. dr. Gerhard Neweklowsky, predstojnik Inštituta za slavistiko, ki je po novem zakonu hkrati tudi namestnik rektorja Univerze in tako tudi član Avstrijske rektorske konference. Po novem zakonu bo pristojen za zunanje in mednarodne odnose celovške univerze.

Druga dva vicerektorja sta prof. dr. Franc Kuna, ki bo pristojen za znanost in raziskovalno delo, in as. prof. dr. Doris Wastl Walter, ki bo pristojna za zadeve v zvezi s proračuni, načrtovanjem in organizacijo.

ČESTITKE TEDNA

Trikrat okrogli jubilej

Preteklo nedeljo so praznoval v znani gostilni Juenna kar tri slavljenke osebne praznike: **Terezija Potočnik** in **Franciska Ramusch** 70-letnico, **Ana Kušej** (na sliki v sredini) pa 60-letnico. Slavljenkam kličemo na mnogo leta!

KIS-CONTROL je edina državno priznana kontrolna firma na Koroškem za kontrolo biološkega kmetovanja.

- Mi Vas spremljamo na Vaši prihodnji poti pridelave živil, ki izhaja brez kemije in je živalim in naravi primerna.
- Mi Vam pomagamo krepiti zaupanje Vaših odjemalcev v Vaše izdelke.
- Mi Vam pripomagamo do podpor za bio-kmetovanje.

Če bi radi poizvedli več, nas enostavno pokličite!

KIS-CONTROL
BIO-Echtheitsprüfung
>BIO-pristnost<

Paulitschgasse 9, A-9020 Klagenfurt / Celovec
Tel.: 0 46 3 / 54 8 67, Fax 0 46 3 / 54 8 64 - 4

VOGRČE:

Srebrni jubilej Jožka Koncilje

Na praznik Kristusa Kralja, v nedeljo po godu sv. Cecilije, zavetnice cerkvenega petja, smo doživeli redko slanje.

*Župnik Florijan Zergoi se je prisrčno zahvalil vodji vogrškega cerkvenega zbora ravn. Jožku Koncilji za dolgoletno zvestobo.
Slika: Končić*

Gospod ravnatelj ljudske šole Jožko Koncilja je prejel iz rok našega župnijskega upravitelja Florijana Zergoia častno listino s priznanjem in zahvalo našega škofa dr. Egona Kapellarija za 25-letno zvesto vodenje našega cerkvenega zbora in za svojo službo kot kantor.

Podpredsednik farnega sveta Štefan Enzi se mu je lepo zahvalil za njegovo zaslužno delovanje za vogrško faro, njen upravitelj župnik Zergoi pa je posebno pohvalil njegovo posrečeno izbiro pesmi in spevov, njegov čut za pokoncilsko bogoslužje in da je petje spevov, psalmov in aleluje z vrsticami med berili po njegovi zaslugi v Vogrčah posebno lepo. Posebno je

poudaril živahnost, s katero poje s svojim čudovitim glasom kot kantor in jo posreduje tudi pevkam in pevcem, da pojo izredno lepo.

Veliko pohvalo pa zaluzijo povodja Jožko, organist Miha Lubas ter vse cerkvene pevke in pevci za veliko razumevanje, da smejo pri vsaki sv. maši peti tudi vsi zbrani verniki pri ljudskem petju, kakor to naroča 2. vaticanski koncil. Izredno lepo petje pa je predvsem sad tedenskih pevskih vaj, ki jih imajo vsako sredo.

Za vse to je izrekel župnik Zergoi prisrčen Bog lonaj „srebrnemu“ slavljenju Jožku, lepo pa se je zahvalil tudi organistu Mihi ter pevkam in pevcem za vso

zvestobo in prizadevanje. Obenem je prosil slavljenca, da bi še dolgo vodil petje cerkvenega zbora in pel Bogu v čast in nam vsem v duhovno spodbudo in veselje. Zaželel mu je veliko zdravja.

GORIČE:

† Barbara Setz

Po kratki bolezni je Barbara Setz iz Gorič 7. novembra v bolnišnici v Celovcu zatisnila

utrjene oči. Dobrih 73 let, ki jih je dosegla, je pogumno nosila svoj vsakdanji križ. Moč za to je zajemala pri molitvi in sv. maši. Rojena v Jerišah, je že po treh letih izgubila mater. Sprejeli so jo pri Kosu v Goričah. Tu je potem ostala vse življenje, ki je bilo napolnjeno z delom in trudom, molitvijo in veseljem nad lepim in dobrim.

Župnik Valentin Gotthardt je v pridigi govoril o molitvi. Saj je rajna neštetokrat molila zdravomarijo in tako še in še ponavljala prošnjo k Materi božji: „Prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri.“ Morebiti se je naučila te molitve še od svoje matere. S to prošnjo je v življenju prosila za moč za vedno nov „zdaj“: novo delo, nove skrbi, nove težave, za vsa nova srečanja in nove križe. Tako ni čudno, da je tudi drugim rada pomagala. Pridobila si je prostor v srcu sosedov in mnogih drugih ljudi, pridobila si je tudi prostor v Cerkvi in farni skupnosti.

Z zvesto molitvijo pa si je tudi izprosila tolažbo za smrtno uro: čeprav ni bila doma, je imela ob sebi tisto, katera ji je od tretjega leta naprej vedno bolj postajala mati in katero je neštetokrat prosila, naj prosi zanjo ob smrtni uri.

Pri pogrebnih maši se je lepo število vernikov združilo v molitvi, da bi rajna Barbara čimprej dosegla tisti prostor, ki ji ga je pripravil Kristus, kateremu vsi živimo in umiramo.

Naj počiva v miru, kakor ji je tudi cerkveni zbor zaželel z lepim in tolažilnim petjem.

GOSTIŠČE – RESTAVRACIJA
J U E N N A
ALOIS GREGORIČ

Prisrčno Vas vabimo na

DNEVE LOVSKIH SPECIALITET

Odprto vsak četrtek, petek, soboto, nedeljo in ob praznikih

V kleti „THE UNIT PUB“

Manjšinsko politična stališča parlamentarnih strank

Naš tednik je manjšinskim govornikom LiF, SPÖ, ÖVP, GAL in FPÖ zastavil nekaj korisnih vprašanj glede aktualnih zahtev koroških Slovencev.

□ Pripravil Janko Kulmesch

Karel Smolle

Kandidat Enotne liste na listi Liberalnega foruma

dili v Centru avstrijskih narodnosti na Dunaju z vsemi pomembnimi organizacijami tudi drugih manjšin. Ta predlog je zelo dalekosežen in je bil v NT že predstavljen. Ta predlog bom s pomočjo poslanecv LiF vnesel v parlamentarno razpravo.

☞ To je ena izmed osrednjih točk tega našega osnutka. Dvojezična topografija in uporaba manjšinskih jezikov kot uradni jezik naj bo zagotovljena za celotno naseljeno ozemlje narodnih skupnosti, neglede na njihovo številčno moč.

☞ Že prej sem omenil, da se

čutim zavezanega politiki Enotne liste in reprezentativnih manjšinskih organizacij. Dovolim se pripomniti, da je KEL prav v času mojega predsedovanja sprožila zahtevo po tozadevni spremembi volilnega reda, kar pa je SPÖ preprečila. Inicijativni sem torej že bil. Enotna lista vodi zadnji dve leti intenzivna pogajanja za zajamčen manjšinski mandat in ima izdelan konkreten predlog, ki je podložen tudi s pravno ekspertizo. Moja izvolitev v parlament v obliki predvolilne koalicije EL-LiF bo seveda največja podkrepitev te zahteve.

☞ Model Enotne liste za zajamčeni 37. mandat v deželni zboru je vsem znan.

☞ Tudi k temu vprašanju si dovolim pripomniti, da sem duhovni oče te zamisli. Velika udeležba pri volitvah novega Narodnega sveta mi potrjuje, da je to tudi želja naših ljudi.

☞ Es gibt keinen Zweifel, daß der Staatsvertrag von Wien 1955 noch immer nicht erfüllt ist. Der Staatsvertrag als Magna Charta der Minderheiten in Österreich ist die einzige Absicherung der Rechte der österreichischen Volksgruppen, die nicht nur im Verfassungsrang steht, sondern auch völkerrechtlich relevant ist. Für die Minderheiten in Österreich, vor allem für die Kroaten und die Slowenen, ist das die einzige rechtliche Garantie, daß die Minderheitenrechte nicht durch Mehrheitsbeschlüsse außer Kraft gesetzt werden können.

☞ Im Volksgruppengesetz nicht geregelt sind die Bereiche des Minderheitenschulwesens und der Medien in Minderheitensprachen, die einer eigenen Regelung bedürfen. Die Grünen haben bereits vor dem Sommer in Zusammenarbeit mit den überparteilichen Volksgruppenorganisationen ihre Schwerpunkte bei einer umfassenden Reform des Volksgruppenrechtes vorgelegt. Dabei gehen wir weit über das bisherige Volksgruppengesetz hinaus. Unsere Punkte sind:

1. Einführung einer Verfassungsbestimmung (Staatszielbestimmung), in der das grundsätzliche Bekenntnis der Republik Österreich zu seiner Vielfalt der Sprachen und Kulturen zum Ausdruck kommt.

2. Erfüllung des Artikels 7 des Staatsvertrages von Wien (Aufstellung zweisprachiger Ortstafeln im Burgenland, Ausweitung der derzeitigen Regelungen in Kärnten).

3. Ausweitung der Minderheitenschutzbestimmungen auf die Slowenen in der Steiermark.

4. Verfassungsgemäße Ausweitung des zweisprachigen Volksschulunterrichtes auf die vierte Schulstufe der Volksschule im zweisprachigen Gebiet Kärnten.

Mag. Terezija Stoišč
Minderheitensprecherin der Grünen

5. Konsequente Strukturverbesserungs- und Wirtschaftsförderungsmaßnahmen in peripheren Grenzgebieten, mit besonderer Berücksichtigung der eigenständigen Regionalentwicklung sowie der jeweiligen kulturellen und sprachlichen Besonderheiten.

6. Novellierung des Volksgruppengesetzes 1976 und Anpassung an die aktuellen Bedürfnisse der Volksgruppen:

• Ausräumung restriktiver Bestimmungen (25%-Klausel, Kopplung der Minderheitenrechte an gesonderte Verordnungen und Genehmigungen der Exekutive).

• Abschaffung der ethnozentristischen Konzepte.

• Korrektur des Geber-/Nehmer-Verhältnisses zwischen Mehrheit und Minderheit.

7. Angebot an zweisprachigen Klassen an allen höheren Schulen (AHS und BHS) im gesamten Gebiet, in denen Minderheitenangehörige leben.

8. Großzügige Förderung der kulturellen, literarischen und wissenschaftlichen Aktivitäten im Volksgruppenbereich.

☞ Die Zweisprachigkeit muß eine Normalität werden und darf nicht an Klauseln und Quoten gebunden sein. Wir haben vor kurzem auch zweisprachige Ortstafeln für Klagenfurt, Villach und Völkermarkt gefordert. Nicht als Minderheitenrecht, sondern als Zeichen einer positiven Klimaänderung bei der Mehrheit.

☞ Die Grünen werden keine eigenen Initiativen für ethnozentristische Trennungen einbringen. Sollte es der Wunsch aller Volksgruppen sein, eine Abkoppelung vom gemeinsamen demokratischen System in Österreich zu gehen, so muß man das aber ernst nehmen und gemeinsam diskutieren.

☞ – siehe Frage 4

☞ Die Grünen treten gegen ethnozentristische Trennungen ein, da das einen enormen Assimilationsdruck auf große Teile der Volksgruppe produzieren würde. Durch die bisher vorgelegten Entwürfe werden alle Volksgruppenangehörige vor die Wahl gestellt, sich ethnisch – und zwar ausschließlich – zu einer Gruppe (entweder Volksgruppe oder Mehrheitsangehöriger) zu bekennen und registrieren zu lassen. Das widerspricht der Realität der vielschichtigen Beziehungen zwischen Angehörigen der Minderheiten und Mehrheiten in Österreich und der Tatsache, daß Identität kein eindimensionaler Faktor ist, der auf ethnische Kriterien reduziert werden kann. Wir Grüne stellen diesen ethnozentristischen Trennungskonzepten ein zukunftsorientiertes Modell der gemeinsamen Verantwortung von Minderheiten und Mehrheiten entgegen. Es ist eine Illusion zu glauben, daß ethnische Abkapselung und Kollektivierung den Minderheiten Attraktivität bringen kann.

Vprašanja

- ☞ Je člen 7 avstrijske državne pogodbe izpolnjen?
- ☞ Koroški Slovenci zahtevajo spremembo zakona o narodnih skupnostih iz leta 1976. Katere predloge za spremembo ZNS namerava v naslednji zakonodajni dobi vložiti Vaša stranka?
- ☞ Zagovarja Vaša stranka novo ureditev določil glede slovenskega uradnega jezika in dvojezične topografije – brez vsakršne procentne klavzule?
- ☞ Bo Vaša stranka postala v naslednji zakonodajni dobi iniciativna v zadevi zajamčenega manjšinskega mandata
  - a) v deželni zboru,
  - b) v državnem zboru?
- ☞ Kakšno konkretno rešitev nameravate predlagati?
- ☞ Zagovarjate avtonomno manjšinsko zastopstvo v obliki narodnostne zbornice?

Mag. Herbert Haupt
Dritter Präsident des Nationalrates, FPÖ

Kirchen und Religionsgemeinschaften nur im Rahmen der zweiten Gruppe, nicht aber eigene Sitze zukommen sollten.

☞ Eine Neuregelung der Amtssprachenverordnung und der Verordnung über die zweisprachigen topographischen Aufschriften ohne Prozentklausel ist für uns Freiheitliche völlig undenkbar. Eine Änderung der Verordnung hierüber wäre nur im Sinne des Stärkerwerdens der Volksgruppe begründbar und dann wäre auch aus unserer Sicht ein amtsweiges Verfahren vorzunehmen!

☞ Es muß vorausgeschickt werden, daß unsere Fraktion sowohl in Kärnten als auch auf Bundesbene in eine Diskussion mit den Volksgruppenvertretungen und den anderen Parteien eingetreten ist, um die Frage von Volksgruppenmandaten zu lösen. Leider ist der Dialog auf Bundesebene durch die vorzeitige Neuwahl, die wir für unbegründet betrachten, und den mit uns und den Volksgruppenvereinigungen abgesprochenen Antrag der Klubobmänner Dr. Kostelka und Dr. Khol abgebrochen. Nichtsdestotrotz werden

Manjšinsko politična stališča parlamentarnih strank

1 Artikel 7 des Staatsvertrages von Wien ist die Grundlage des österreichischen Minderheitenrechts, sowohl völkerrechtlich als auch innerstaatlich. Artikel 7 ist z. B. im Schulbereich durch die Erlassung des Minderheiten-Schulgesetzes für Kärnten sowie durch die Erlassung des Minderheiten-Schulgesetzes für das Burgenland erfüllt. Artikel 7 des Staatsvertrages ist eine innerstaatlich notwendige Norm, die im Bereich der topographischen Bezeichnungen sowie im Bereich der Zulassung der Volksgruppensprache als Amtssprache konkrete Anordnungen enthält.

2 Die ÖVP tritt für eine Weiterentwicklung des Volksgruppengesetzes ein, freilich nur im Konsens mit allen Volksgruppen. Vorrangig ist dabei eine Staatszielbestimmung über den Schutz und die Förderung der österreichischen Volksgruppen und ihrer Angehörigen. Mit einer solchen verfassungsrechtlichen Absichtserklärung soll ein staatliches Bekenntnis für die Wahrung der Interessen unserer Volksgruppen abgelegt werden. Ferner will die ÖVP auch die Volksgruppenbeiräte aufwerten, um den Beschlüssen der Volksgruppenbeiräte ein stärkeres Gewicht zu verleihen. Damit ist aber nicht gesagt, daß dadurch ein grundlegend neues System der Volksgruppenvertretung ausgedacht wird. Es geht lediglich darum, Volksgruppenbeiräte verstärkt in das Begutachtungsverfahren einzubeziehen und bei Empfehlungen des Volksgruppenbeirates eine Reaktionspflicht der Behörde zu statuieren. Auch hinsichtlich der Verwendung der Volksgruppensprache als Amtssprache sind vorhandene Hürden für Volksgruppenangehörige zu beseitigen.

3 Hinsichtlich der Amtssprachen-

NRAbg. Ridi Steibl
Minderheitensprecherin der ÖVP

frage und der zweisprachigen Topographie halten wir praxisnahe und umsetzbare Lösungen für notwendig.

4 Die Frage eines gesetzlich garantierten Volksgruppenmandates erfordert eine umfassende demokratiepolitische Diskussion. Auch haben die einzelnen Volksgruppen hiezu eine unterschiedliche Position. Fest steht, daß die Frage des Virilmandats bei den EU-Ratsdokumenten überhaupt keine Rolle spielt. Wir wissen auch, daß die slowenische Volksgruppe einem Volksgruppenmandat positiv gegenübersteht. Es wird zu klären sein, inwiefern Volksgruppen und ihren Vertretern eine effektivere Teilnahme am öffentlichen Leben und am Entscheidungsfindungsprozeß eingeräumt werden kann.

5 Die Schaffung einer öffentlich-rechtlichen Volksgruppenkammer wäre unserer Ansicht nach ein Modell für diese verstärkte Teilnahme von Volksgruppen am öffentlichen Leben. Ich vertrete jedoch die Auffassung, daß der Vorschlag für eine Kammer von den Volksgruppen selbst kommen sollte.

Nadaljevanje Mag. Herberta Haupta

wir auch in der nächsten Legislaturperiode darauf drängen, daß sich sowohl auf Landes- als auch auf Bundesebene eine Arbeitsgruppe aus Vertretern der Volksgruppe und den politischen Parteien bildet, die versucht eine konsensuale Lösung in diesen Fragen herbeizuführen.

6 Da es niemals unser Standpunkt ist, laufenden Gesprächen

oder geplanten Gesprächen vorzugreifen, ist es nicht sinnvoll schon jetzt eine Maximalposition anzuführen, die sich im Zuge der Diskussion verändern könnte. Es sei aber gesagt, daß wir den Vorschlag des Rates der Kärntner Slowenen und des Volksgruppenzentrums begründet auf einem Folgegutachten von Herrn Prof. Bernthaler sehr

1 Artikel 7 des österreichischen Staatsvertrages ist, was Kärnten betrifft, erfüllt. Die formale Erfüllung einer völkerrechtlichen Verpflichtung bedeutet für mich aber nicht, keine weiteren positiven Maßnahmen zur Erhaltung der slowenischen Volksgruppe in Kärnten zu setzen. Vielmehr bin ich der Meinung, daß die Politiker aller demokratischen Parteien weiter aufgerufen sind, gemeinsam mit den Vertretern der Volksgruppe Wege zu finden, die eine gedeihliche Weiterentwicklung der slowenischen Volksgruppe in Kärnten sowie kulturelle Vielfalt gewährleisten und ein friedliches Zusammenleben der Mehrheitsbevölkerung mit der slowenischen Volksgruppe sicherstellen.

2 Die SPÖ hat im Frühsommer dieses Jahres gemeinsam mit der ÖVP einen Gesetzesvorschlag betreffend die Novellierung des Volksgruppengesetzes der Öffentlichkeit vorgestellt, deren wichtigster Punkt eine wesentliche Aufwertung der Volksgruppenbeiräte war. Für weitere sinnvolle Ideen, welche in eine Novelle des VGG eingearbeitet werden sollen, wird die SPÖ in der kommenden Legislaturperiode diskussionsbereit sein, insbesondere über eine Art „Zielbestimmung zur Förderung der Volksgruppen“ im Volksgruppengesetz. Wichtiger Grundsatz bei einer Novellierung des Volksgruppengesetzes wird sein, daß ein möglichst großer Konsens mit den Vertretern der Volksgruppen und aller demokratischen Parteien hergestellt werden soll.

3 Der Verfassungsgerichtshof ist ohnehin der Auffassung, daß hinsichtlich der Amtssprachenfrage der Staatsvertrag von Wien unmittelbar anwendbar ist, d. h. daß diesbezüglich auch keine Prozentklausel festgelegt ist.

4 und 5 Die SPÖ tritt für das sogenannte Integrationsmodell ein, welches beinhaltet, daß Ver-

Dr. Dieter Antoni
Abgeordneter zum Nationalrat

treter der Volksgruppen im Rahmen der bestehenden Parteien wirken und auf den Listen dieser Parteien berücksichtigt werden. Es wäre demokratiepolitisch bedenklich, wenn wichtigste Grundprinzipien unserer Demokratie, wie das allgemeine gleiche Wahlrecht, außer Kraft gesetzt würden. Im Einklang mit vielen Angehörigen der slowenischen Volksgruppe bin ich der Meinung, daß das Modell eines „garantierten Volksgruppenmandates“ weder volksgruppenpolitisch noch demokratiepolitisch einen Fortschritt bringen würde.

6 Die SPÖ tritt aktiv für die Erhaltung und Sicherung der Volks- und Sprachgruppen in Österreich ein, aber auch für Integration derselben in die Gesellschaft, wobei jede erzwungene Ghettoisierung verhindert werden soll. Ich denke, daß das Modell einer Volksgruppenkammer einer eher nationalistisch konservativen Denkrichtung entspringt, die mit dem Konzept einer modernen Volksgruppenpolitik nicht vereinbar ist. Moderne Volksgruppenpolitik soll vielmehr die einzelnen autochthonen österreichischen Volksgruppen nicht von der Mehrheitsbevölkerung absondern, sondern es sollen bewußt interethnische Kontakte und Projekte gefördert werden.

genau geprüft haben und uns selbst eine abgewandelte Variante vorstellen können. Diese wollen wir aber nicht über die Medien breittreten, sondern zuerst mit dem angesprochenen Personenkreis in einen intensiven Dialog treten.

6 Wir Freiheitliche sind für eine öffentlich-rechtliche und autonome Vertretung der Volksgruppe

statt private Vereine, bei welchen die Zustimmung in der Volksgruppe nicht wirklich geprüft werden kann! Wir sprechen uns aber auch gegen die zwangsweise Vertretung durch Kammern aus. Die freiwillige Wahl für eine autonome Volksgruppenvertretung ist aber durchaus vorstellbar. Diese soll dann Begutachtungsrechte für

Čiščenje ali asimilacija?

Malokdaj je kakšno predavanje o koroški zgodovini tako razburilo duhove kakor beseda o „etničnem čiščenju“ na Koroškem, s katero je prof. A. Moritsch nameraval izzvati koroško javnost in prisiliti ljudi k razmišljanju o medsebojnih odnosih.

Že naslov napovedanega predavanja je napolnil dvorano v Tinjah in še en teden po tem so si Korošci dajali duška v pismih bralcev. „Kaj pa je to drugega kot „etnično čiščenje“, je vprašal prof. Moritsch, „ko ugotavljamo, da je bila sredi prejšnjega stoletja še tretjina koroškega prebivalstva Slovencev in danes jih je samo še ena tridesetina?“ Bolj ali manj prostovoljna asimilacija, pravijo drugi; in sploh je izraz „etnično čiščenje obremenjen z dogodki v Bosni. „Vsega je kriv nacionalizem“, je bil Moritschev od-

govor v Tinjah. Šele nacionalno gibanje je ljudi opozorilo, da so narod in da to pomeni določeno moč. Nacionalna nestrpnost pa je tudi vzrok za stalni pritisk močnejših narodov na manjšine s ciljem, da nastanejo čim bolj „čiste“ nacionalne države – do današnjega časa.

Ali je res edini izhod iz te dileme, da se narodi mešajo v multikulturne skupnosti? Bo tako problem narodnih manjšin dokončno in za vselej rešen? Vprašanja, ki so tudi po tem referatu ostala odprta.

Univ. prof. Andrej Moritsch

Izseljevanje, nasilna odvedba, pregnanstvo

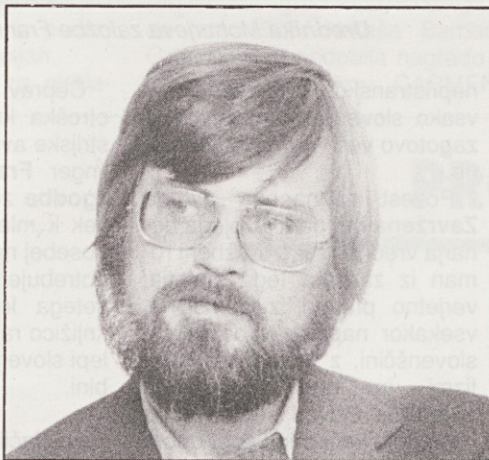
Drugo temeljno predavanje o temi „etnično čiščenje na Koroškem“ v domu v Tinjah je imel doc. dr. Karl Stuhlpfarrer z univerze na Dunaju pod naslovom: Aussiedlung, Verschleppung, Vertreibung 1941–1945.

Takoj ob začetku je povedal, da je nacizem kar kmalu spravil milijone ljudi na potovanje z njihovih domov v nemško domovino; najprej Besarabce in Južne Tirolece.

Pod geslom t. i. Volksgemeinschaft je gojil skrajni rasizem, antisemitizem in antiboljševizem ter s tem mnogo svojih pripadnikov navdušil za skupne akcije pri preganjanju najprej Judov in Romov, kar je privedlo tudi do skupnosti pri polnjenju njih premoženja. Jude same pa je z neznosnim terorjem izločil iz skupnosti državljanov. Politični cilji nacizma pa so bili tudi spraviti ljudi do tega, da se počutijo kot „gosposki narod“. Koj ob začetku vojne je ta politika dojela na Poljskem nove adresate za izločevanje narodnih sovražnikov. Poleg inteligence in Judov, ki so bili odgnani v uničevalna taborišča in geta, so bili moški in ženske nasilno odgnani na prisilno delo v notranjost Nemčije. Prisilni delavci so prišli tudi v naše kraje. Dodeljeni so bili tudi kmetom, kar so uredili in kontrolirali vaški nacistični motgocci. Vse te tuje delavce so že tedaj imenovali narodne sovražnike in vsak nemški hlapec je veljal več kot najbolj izkušen tujski delavec. (Tem je bil pri nas zabranjen tudi obisk nedeljske sv. maše.) V izpraznjene predele zapadne Poljske so naselili tudi že prve Besarabce in Južne Tirolece. Do napada na kraljevino Jugoslavijo so se nacisti iz obzira do nemške manjšine v Kočevju in Banatu še nekoliko bolj

obzirno obnašali tudi do koroških Slovencev.

Z napadom na Jugoslavijo so začeli izvajati načrte, ki so jih izdelali že več kot leto prej deloma tudi na Koroškem; bilo je rečeno, da tudi „človeška življenja ne igrajo vloge“. Takoj prve tedne so bili izključeni t. i. „ljudski sovražniki“, to so bili v prvi vrsti inteligenta in duhovniki. Nato je sledilo množično izseljevanje in rasistična selekcija ljudi: ljudi so razvrstili po rasni ideologiji in jih razporedili, če so bili uporabni, za prevzgojitev za nemško državo. Skupno je bilo pregnanih okoli 80.000 Slovencev, večina v Italijo in Hrvaško. Velikokrat je ta razporeditev odločala za življenje ali smrt. Nemci predvsem iz Kočevja in Besarabije pa so bili naseljeni na izpraznjena posestva v predelih ob hrvaški meji in drugih krajih. To nasilno izseljevanje družin so izvedle posebne izkušene policijske enote pod nadzorstvom SS in predstavnikov Gaua Koroške in Štajerske. Za Koroško je bil za to odgovoren poleg Rainerja predvsem Maier-Kalbitsch. Vse razlašeno premoženje, enako kot prej judovsko, pa sta prevzela „Deutsche Umsiedlungs-Treu-

Univ. doc. Karl Stuhlpfarrer

hand Ges. m. b. H.“ in Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums“ in ga upravljala z nemškimi velebankami.

Z napadom na Sovjetsko zvezo se je začela prava uničevalna vojna s preganjanjem in streljanjem talcev, komisarjev in drugih ujetnikov. Po nastopu partizanskega odpora pa so iztrebili vse, kar se je upiralo nemški vojski. To je veljalo tudi za t. i. osvobodjene predele Jugoslavije, če so ti spet prišli v roke nemških vojaških enot. Več milijonov ljudi pa je bilo odvedenih na prisilno delo v nemška industrijska ali druga v za vojno važna podjetja. Za več milijonov pa je bil tudi načrt, da bi jih po zmagi pregnali v Sibirijo in tako naredili prostor za nemški narod.

Po prav takem kopitu kot v Sloveniji so enaki uradi in izkušeni ljudje pripravljali in izvedli preganjanje in izseljevanje tudi pri nas na Koroškem. Najprej so prišli na vrsto inteligenta in duhovniki, nato pa leta 1942 že davno prej izbrane družine. Tudi te družine so bile razlašene in njihovo premoženje izročeno upravi „Volksdeutsche Mittelstelle“. Za prevzem posestev pregnanih slovenskih koroških duržin pa so že veliko prej bili določeni kanalski optanti za Nemčijo, ki so le nekaj dni po izseljevanju že smeli priti na ogled in izbiranje. Tako so bili vsi ti predeli pripravljene za germanizacijo. V teh predelih pa je nacistični oblasti tudi uspelo, da so s pritiskom pridobili nekaj prebivalcev za sodelovanje v vojski, SS, policiji in civilni upravi, kar je bilo za te ob koncu vojne prazno.

Diskusija ni tekla lo o etničnem čiščenju, marveč tudi o nemškem krstu, poroki in pogrebu . . . Postavljeno je bilo vprašanje, zakaj naj bi spravljali na dan stare reči, za katere bi bilo bolje, da se pozabijo, . . . in o ljudeh, ki jih je partizanska vojska izropala in obsodila. Prišlo je na dan, da so pri nas arhivi nedostopni celo za znanstvenike, zato o tem času ni mogoče raziskovati.

Škoda, da se je šele ob začetku predavanja izvedelo, da naj bi koroški pregnanci sami spregovorili o izseljevanju. V razpravi pa je bil čas določen le za nekaj minut. Nekaj pregnancev se je javilo k besedi in marsikaj doprinseli in pojasnili. A starejši izseljenci niso preveč vajeni takih diskusij in tako marsikaj ni bilo mogoče povedati, kar bi bilo ob taki priložnosti tudi primerno.

Franc Rehsmann

Mohorjeva: knjižni dar v običajni obliki

Vodja Mohorjeve založbe v Celovcu ing. Franc Kattnig je v novih prostorih v prvem nadstropju predstavil letošnji knjižni dar najstarejše slovenske založbe. Z eno besedo: Nobenih prijetnih presenečenj, skromen, a soliden dar v času varčevanja.

V ceni knjižnega daru (šil. 490,-) so vključene štiri knjige: **Koledar za leto 1996**, večernice **Zavržena hči**, otroška knjižica **Franceve ljubezenske zgodbe** in **stvarna knjiga o slovenski zgodovini**.

Poleg rednega daru je vedno bolj priljubljena Družinska pratika, katero tu in onstran Karavank trgajo iz rok prodajalcem. Ni čudno, da je naklada kar že 12.000. Sicer je glavna vsebina namenjena škofu A. M. Slomšku, pa tudi drugi članki ter razvedrilo in praktični nasveti najdejo gotovo zveste bralce.

Koledar Mohorjeve družbe v Celovcu za leto 1996 je letos morda posebej na visoki ravni in predvsem posvečen informiranju in izobrazbi bralcev. Označujejo ga prispevki rojakov po svetu, poročila o pomembnih dogodkih v Avstriji (npr. 50 let po Vetrinjski tragediji) in o obletnicah zaslužnih kulturnikov (npr. župnik Tomaž Holmar, 90. letnik). Obširno razlaga novim članom Evropske unije njene posebnosti in prednosti. Posebno poudarja letošnji koledar umetnost in znanost; o tem pričajo članki o koroških slovenskih slikarjih, o narodopisju, jezikoslovlju in o glasbi. Omembe vredna sta referat misijonskega škofa Erwina Kräutlerja 500 let Južne Amerike in članek prof. Pohla Po slovenskih sledih na Vzhodnem Tirolskem.

Izredno dobrodošla bo izvirna knjiga **Slovenska zgodovina do razsvetljenstva**, ki sta jo napisala mlada zgodovinarja Peter Štih in Vasko Simoniti v luči današnjih spoznanj. To je prva tovrstna knjiga za Slovence in popravlja marsikatero napačno podobo, ki so nam jo vrinile v preteklih desetletjih določene struje. Obsega ves prostor, kjer živijo Slovenci, upošteva svetovno dogajanje, pa tudi politični razvoj slovenskega noroda, kolikor je mogoče

Urednika Mohorjeve založbe Franc Opetnik in Hanzi Filip ter vodja Franc Kattnig

nepistransko. Knjiga sodi res v vsako slovensko družino in je zagotovo več vredna kakor stane.

Povest neznanega avtorja **Zavržena hči** pa ni svojega denarja vredna. To je družbeni roman iz začetka tega stoletja, verjetno prevod iz nemščine, vsekakor napisan v povprečni slovenščini, z odvečnimi hrvatizmi in brez bistvenega sporočila. Govori se, da bodo naslednje večernice spet dobra izvirna knjiga znanega slovenskega pisatelja!

Čeprav prevod, je letošnja otroška knjiga priljubljene avstrijske avtorice Christine Nöstlinger **Franceve ljubezenske zgodbe** zelo dragocen prispevek k mladinski literaturi, ki jo posebej na Koroškem tako zelo potrebujemo. Otroci okrog desetega leta bodo to drobno knjižico radi prebirali, uživali ob lepi slovenščini in privlačni vsebini.

Doplačilne knjige so letos lep dodatek

za tiste, ki jih še nimajo: P. Boulad **Božje hčere, božji sinovi** in V. Ošlak **Človeka nikdar**.

Nova je izredno dobra otroška verska knjiga: Gertrud Fussenegger **Noetova ladja**, ki jo je privlačno ilustrirala Annegret Fuchshuber.

Kaseta vsebuje znane narodne koroške pesmi v izvedbi Franca Korbarja, učitelja v Grosupljem, v priredbi za trobento.

Skupna cena KNJIŽNEGA DARU (brez Pratike)
šil. 490,-

Podelitev nagrad slovenskim filmskim ustvarjalcem

Zlato priznanje za „film Mladje“

Prejšnji teden je ob morju potekal tridnevni V. slovenski filmski maraton. V portoroškem avditoriju se je odvrtelo nekaj manj kot štirideset filmov, katere so si ogledali tudi člani „filma Mladje“. Prvi dan je bil v okviru dokumentarnih filmov predstavljen tudi film „backup“. Med drugim so predvajali tudi kratke eksperimentalne filme in pa nekaj celovečernih televizijskih oziroma kinofilmov.

Med dokumentacijami je vredno omeniti film ameriškega režiserja Michaela Bensona „PREROKBE OGNJA“, ki s kombinacijo reportaže, dramatizacije, arhivskih posnetkov in filmskih modelov predstavlja slovensko umetniško gibanje NSK (Neue Slowenische Kunst), v katerem je tudi sam sodeloval.

V soboto zvečer se je filmski maraton zaključil s podelitvijo Badjurovih in Stopovih nagrad.

Zlato nagrado Metoda Badjura na področju slovenske kinematografije je prejel Miran Zupanič za celovečerni film „RADIO. DOC.“

Režiser in scenarist Metod Pevca je za scenarij svojega celovečernega filma „CARMEN“ prejel srebrno nagrado, kajti po mnenju žirije film ni bil dovolj dobro zgrajen, da bi lahko prejel boljše nagrado, ki si jo je sicer

zaslužil, kar je bilo možno opaziti tudi po odzivu publike. Tako mislijo tudi člani „filma Mladje“, zato bodo skušali film „CARMEN“ pridobiti tudi za celovške kinematografe.

Priznanje za življenjsko delo je dobil slovenski filmski in gledališki režiser Jože Babič.

Nagrado Janka Travnja za filmsko publicistiko so prejeli Silvan Furlan, Liljana Nedič, Vlado Škafar, Denis Valič in drugi, ki so v okviru kinoteke Ljubljana pomagali pri različnih publikacijah.

Študenti akademije za gleda-

lišče, film in televizijo se letos niso kaj prida odrezali, saj je bila žirija tako razočarana nad njihovimi filmi, da se je odločila, da nagrade za študentski film ne bo podelila, zato pa so posebno nagrado dedelili Amirju Muratoviču, Zvonku Čohu in Milanu Eriču za eksperimentalni film „UTRINKI S SNEMANJA.“

Ostali sta še dve nagradi, ki jih je podelila revija „STOP“ in sicer nagradi za igralko oziroma igralca leta 1995. Nataša Barbara Gračner si je pridobila nagrado za glavno vlogo v filmu „CARMEN“

1Metoda Pevca in Vlado Novak za vlogo v filmu „STRIPTIH“ Filipa Rubarja Dorina.

Treba je omeniti še zlato priznanje, ki si ga je prislužil „film Mladje“ s filmom „BACKUP“. Zveza kulturnih organizacij Slovenije je dodelila zlato priznanje zaradi ustvarjanja na filmskem področju na Koroškem. Film „BACKUP“ pa bo možno videti na božični večer 25. 12. 1995 ob osmi uri, saj je Slovenska televizija uvrstila film v svoj redni program.

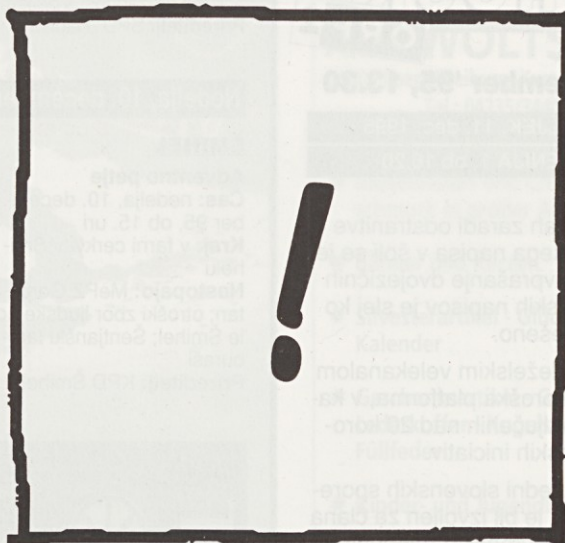
N. R.

HVALA

Plačali ste že letni cerkveni prispevek, tako da lahko Cerkev dela naprej: za Vas, za Koroško, za vero, za nas vse. Hvala!

PROSIM

Prosim, mislite na to, če letošnji cerkveni prispevek še niste plačali! Pomemben je tudi Vaš prispevek!

Opozorilo: Vaš cerkveni prispevek lahko do višine šil. 1.000.– odpišete pri finančnem uradu kot posebni izdatek.

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 8. december
6.30–7.00 Praznična
18.00–18.30 Praznična

SOBOTA, 9. dec.
Od pesmi do pesmi –
od srca do srca

NEDELJA, 10. dec.
6.30–7.00 Dobro jutro
na Koroškem – duhov-
na misel (mag. Štefan
Kramer)
18.00–18.30 Dogodki in
odmevi

PONEDELJEK,
10. december
Suha: dvojezičnost –
kamen spotike. – Beg
in odtujevanje nista le
posledici pomanjkanja
delovnih mest.

TOREK, 11. december
Partnerski magazin

SREDA, 12. december
Glasbena sreda
Večerna 21.04–22.00
Adventni koncert v
Nonči vasi 9. 11. 1995

ČETRTEK, 13. dec.
Rož – Podjuna – Zila

PETEK, 8. december
Kulturna obzorja

Četrtek, 7. december

ŽELEZNA KAPLA

Miklavž prihaja
Opereta v 3 dejanjih
Nastopajo: domači igralci,
pevci in veliko otrok
Čas: ob 20. uri
Kraj: v v farni dvorani v Že-
lezni Kapli
Priredilte: SPD „Zarja“

ŠKOFIČE

Občni zbor SPD Edinost
Čas: ob 19. uri
Kraj: v društveni dvorani nad
Posojilnico v Škofičah

Sobota, 9. december

NONČA VAS

Adventni koncert
Čas: ob 20.00 uri
Kraj: v cerkvi v Nonči vasi
Sodelujejo: Mešani pevski
zbor Podjuna-Pliberk, Oktet
Suha, Vokalna skupina „Vox“,
pevsko-instrumentalna skupi-
na Žvabek, učenci glasbene
šole
Povezava: mag. Ivan Olip in
Herman Germ
Priredilte: Vokalna skupina
„Vox“, oktet Suha, MePZ Pod-
juna Pliberk, KPD „Drava“

RADIŠE

Družabni večer
Kraj: v kulturnem domu na
Radišah
Čas: ob 19. uri
– Oglede videofilmov „Barbara,
Lucija, pomoj“ (prispevek k
1100-letnici Djekš“ in „Narečje
pod vrtačo – mlini in žage“ –
počasitev društvenih članov –
prijetna družabnost s petjem
Priredilte: SPD „Radiše“

Nedelja, 10. december

ŠMIHEL

Adventno petje
Čas: nedelja, 10. decem-
ber 95, ob 15. uri
Kraj: v farni cerkvi v Šmi-
helu
Nastopajo: MePZ Goro-
tan; otroški zbor ljudske šo-
le Šmihel; Šentjanški tam-
buraši
Priredilte: KPD Šmihel

PO SELE, KPD PLANTINA, FARNA SKUPNOST VABLOVA

ADVENT
v Selah

Sodelujejo:
Mešani pevski zbor Sele
Vokalna skupina VOX
Sektet Borovlje
Vijaja stopnja ljudske šole Sele-Kot
Gledališki igralci Pavle Ravnohrib
(moji a sestrini)

NEDELJA
10. 12. '95 ob 14.30
Farni dom v Selah
Vsi priprotno vabljeni.

Ponedeljek, 11. december

CELOVEC

Predavanje in pogovor
Gernota Pucherja (odde-
lek za varstvo okolja pri
uradu deželne vlade)
„Zaviti in Poviti“ (potre-
bujemo embalažo za
vsako ceno?)
Čas: ob 19. uri
Kraj: v Pastoralnem cen-
tru, 10. Oktober-
Straße 25/1 v Celovcu
Priredilte: Katoliška pro-
sveta, Združenje staršev,
Otroški vrtec „Naš otrok“

Četrtek, 14. december

CELOVEC

Koncert
Slovenskega okteta
Kraj: v ORF-teatru v Celov-
cu, Sponheimerstr. 13
Čas: ob 19. uri
Priredilte: KKZ in SPZ

GRADEC

Občni zbor kluba
slovenskih študentk in
študentov (KSSŠG)
Čas: ob 20. uri
Kraj: v klubskih prostorih
KSSŠG, Mondscheingasse 9

Petek, 15. december

SLOVENJI PLAJBERK

Filmski večer – predstavi-
tev videofilma z Djekš:
„Barbara, Lucija, pomoj... –
Barbara, Luzia hilf...“;
prispevka k 1100-letnici sonč-
nih Djekš.
Kraj: gostišče pri Foltu v
Slovenjem Plajberku
Čas: ob 19. uri
Priredilte: Univerza v Celov-
cu, SPD „Vrtača“ in Ljudska
šola v Slovenjem Plajberku

Sobota, 16. december

ŽELEZNA KAPLA

Informativni dan strojnega
krožka Podjuna
Čas: od 9. do 13. ure
Kraj: Zadruga Železna Kapla

CELOVEC

Šolska skupnost na
Slovenski gimnaziji v Ce-
lovcu vabi vse starše in
vzgojitelje na dan staršev.
Čas: od 7.45 do 12. ure
Kraj: Slovenska gimnazija v
Celovcu

ŠT. JAKOB V ROŽU

Projekcija filma: „backup“ -
slovenska beseda na
Koroškem
Kraj: v farnem domu
Čas: ob 20. uri
Prvič po premieri imate prilož-
nost, da si ogledate film o raz-
voju slovenske besede na
Koroškem.
Priredilte: SPD „Rož“ in
„Film mladje“

Nedelja, 17. december

ŠMIHEL

Otroška igra
„Čarovnik iz oza“
Čas: ob 11. uri
Kraj: farna dvorana v Šmihe-
lu
Nastopajo otroci iz Globasni-
ce pod vodstvom Tatjane
Božič in Petra Stickra
Pred predstavo poje otroški
zbor Živ-Žav iz Globasnice
Ob tej priložnosti lahko kupite
slovenske otroške knjige

Petek, 22. december

ŠENTILJ

Šentiljski Advent
Čas: ob 18.30 uri
Kraj: v farni cerkvi v Šentilju
Sodelujejo: Družina Hafner
– Klopce; Mladinska skupina;
Cerkveni pevci; MGv-St.
Egyden; Vaščani pojo; Ljuds-
ka šola
Priredilte: Katoliška prosv-
eta, Šentiljska fara, cerkveni
pevci

Slovenska prosvetna zveza in Slovenski oddelek
ORF-a skupno prirejata

44. Slovenski ples,

ki bo v petek, 5. januarja 1996 v domu sindikatov v
Celovcu.
Za ples bosta igrala vrhunski ansambla „Big band
RTV Ljubljana“ in „ansambel Franca Miheliča“.

RAZSTAVE

ŠT. JANŽ V ROŽU

Hanzi Weiss: Fotograf-
ska razstava o gleda-
liški dejavnosti kor.
Slovencev
Kraj: k&k v Št. Janžu.
Razstava bo odprta do
30. 12. 1995 v sredah in
petkih od 9. do 12. ure in
v torkih, četrkih in v sobo-
tah od 18. do 20. ure

Do konec decembra še na
ogled razstave: „Pozabl-
jeno taborišče Ljubelj –
Der Loibltunnel und das
vergesene KZ

BOROVLJE

Razstava Foto 3
Johann Schaschl
Kraj: Posojilnica-Bank
Borovlje
Razstava je odprta do 31.
12., od ponedeljka do pet-
ka

VELIKOVEC

Odprtje razstave del
Nežike Novak
Čas: 7. 12., 19.30
v Posojilnici-Bank Podju-
na v Velikovcu
Priredilte: Prosvetno
društvo „Lipa“ Velikovec

SELE

Razstava mladinskih in
otroških knjig
Čas: do 10.12. 95
Kraj: v farnem domu v
Selah

ROŽEK

Otvoritev razstave
„Wolfgang Eibl“
Čas: 18. 12. 95 ob 18.00
Kraj: Galerija Rožek
Odprto: od 19. 11. 1995
do 10. 12. 1995; od sre-
de do nedelje
15.00–18.00

RAZNO

Slovensko Ljudsko
Gledališče Celje

**PROGRAM PRED-
STAV:**

Petek, 8. decembra, ob
9.30 in 11.30: **M. Ende,**
**J. Vencelj: Čarobni na-
poj;** režiser Aleš Novak,
gostovanje v Šmerju pri
Jejšah
ob 19.30: **Jean Anou-
ilh: Skušnja ali kazno-
vana ljubezen** (La repe-
tition ou l'amour puni)
„Za ljubezen je le eno
zdravilo – beg“
Uprizoritev besedila v
prevodu Bruna Hartma-

na so pripravili: režiser,
scenograf in avtor glas-
bene opreme: **Dušan
Mlakar;** dramaturginja
Marinka Poštrak, ko-
stumografka **Barbara
Stupica** in lektor **Mari-
jan Pušavec.** Igrajo **Pa-
vle Ravnohrib** k. g., **Mi-
lada Kalezić,** luna **Or-
nik,** Janez Bermež, **To-
maž Gubenšek,** Bruno
Baranovič in **Barbara
Gerar.**
Premiera
Abonma Premiera.
Sobota, 9. dec. ob
19.30: **J. Anouilh:
Skušnja ali kaznovana
ljubezen**

režiser Dušan Mlakar
Abonma Sobota večerni
in izven.
SLG Celje

**IGRA – GIBALO
ŽIVLJENJA**
Izobraževalni tečaj za
igro in animacijo
v Mladinskem centru
na Rebrci

26./27. 1. 1996 „Vrtljak“
Priredilte: Katoliška
prosveta, KKZ, KOM
Vodi: prof. Sten Vilar
Vsak 1. ponedeljek v
mesecu, ob 17. uri

DOBER DAN,
KOROŠKA
ORF2

NEDELJA
10. december '95, 13.30

PONEDELJEK, 11. dec. 1995

TV SLOVENIJA 1, ob 16.20

- Suha: prah zaradi odstranitve slovenskega napisa v šoli se je poglel, vprašanje dvojezičnih topografskih napisov je slej ko prej nereseno.
- Proti podeželskim vekekanalom se bori koroška platforma, v katero je vključenih nad 20 koroških ljudskih iniciativ.
- Glavni uredni slovenskih sporedov ORF je bil izvolyjen za člana prezidija Evropskih regionalnih televizij – CIRCOM.
- Državnozborske volitve 17. decembra: na Koroškem kandidira kar osem strank oziroma grupacij.
- Valentin Oman – 60-letnik.
- Učitelj, glasbenik in etnolog, šolski nadzornik dr. Anton Feinig odhaja v službeni pokoj.
- Nagrajenci natečaja „Srečanje na Koroškem“ so si v Bruslju ogledali Evropo od blizu.

DOM V TINJAH

Št. Janž
v Rožu

četrtek, 7. 12. 95. ob 19.30

Razstava: „Svet okoli nas“ – slike likovne ustvarjalke Nataše Rozman

tokrek, 12. decembra

Strokovno pedagoško združenje vabi na redni občni zbor

Čas: ob 16.30 uri
Kje: v prostorih K&K v Št. Janžu v Rožu (stara ljudska šola)
Po občnem zboru vam bo dr. Janko Malle v K&K centru predstavil fotografsko dokumentacijo o gledališki dejavnosti kor. Slovencev (Hanzi Weiss) in razstavo o pozabljenem koncentracijskem taborišču na Ljubelju.
Občni zbor bodo popestrili Šent-janški tamburaši

„PLANINE V SLIKI“

Kot vsako leto, tudi letos vabimo Vas vse, planince-fotografе k sodelovanju. Slike s planinskimi motivi naj bi imele velikost 30 x 21 cm. Vsak udeleženec lahko odda 3 slike. Vsaki sliki je treba dati geslo. Slike pa pošljite do 31. 12. 1995 na: Slovensko planinsko društvo, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec
Rastava bo od 20. 1. 1996 naprej v k&k centru v Št. Janžu.

REGIONALNI CENTER ŠT. JAKOB V ROŽU

četrtek, 7. december 1995. ob 19.30 uri

Johann Kulterer

Planeti v odnosu do človeka (v nemščini)

Astrologija – mistika ali empirično znanje?

Sobota, 9. december 1995. od 8.30 do 17. ure

Mag. Marian Schuster

Kdor ne zna umreti tudi ne zna živeti

Dnevni seminar o umiranju in smrti

Nedelja, 10. december 1995. ob 19.30 uri

Diskusijski večer mag. Astrid Liebhauser (otročka in mladinska zagovornica pri uradu deželne vlade)

„Pravice otroka so pravice človeka“

– otroka in nasilje v današnjem času

Od ponedeljka, 11. dec. do sobote 16. dec. 1995 od 18.00 do 22. ure

Silva in Ljubčo Deskoski

Slikanje ikon

(prijave do 7. dec. 95; prispevek: 500,-)

KIS KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST

PRAKTIČNI TEČAJ:

ZA ŽGANJARJE

(z našim 5 l kotlom)

• pravilno vrenje drozge (kratka ponovitev zadnje ga tečaja)

• praktično kuhanje žganja: prva destilacija (Rauhbrand) – ločenje cveta (Vorlaufabtrennung) – srednji tok (Mittellauf) – potok (Nachlauf)

• bistvene napake pri žganju spoznati in preprečiti

Referenta: dr. Hans Madritsch, dipl. ing. Hanzi Mikl, KIS

Čas in kraj: sobota, 16. decembra, 13.00, gostilna Podobnik, Bela pri Železni Kapli

Prispevek: šil. 80,-

INFORMACIJSKI VEČER:

BIO-KMETOVANJE

• smernice, predpisi, podpore
• za koga se splača?
• kontrola

Referenta: dr. Štefan Merkač, Ernte-Verband, dipl. inž. Hanzi Mikl, KIS
Čas in kraj: četrtek, 14. dec., 19.30, občinska sejna soba, Sele-Cerkev
Prostovoljni prispevki.

INFORMACIJSKI VEČER:

SPRAVLJANJE LESA (Holzbringung im Bauernwald)

• Kako spraviti les iz gozda na čim cenejši način?

• Kako spraviti les iz str-

mih leg?

• Koliko stane primerno orodje za spravljanje lesa?

Referent: Ing. Peter Bauerfried, ustanova „Forstliche Ausbildungsstätte Ossiach“

Čas in kraj: ponedeljek, 18. dec., 19.30, občinska sejna soba, Sele-Cerkev
Prostovoljni prispevki.

Šansa za prihodnost: pridelovanje konoplja – trenutno stanje pri pridelkih in uporabi

Praktiki poročajo o izkušnjah
Čas in kraj: sredo, 20. december 95 ob 19.30, gostilna Loser v Šmihelu
Soprireditelj: referat za kmetijstvo občine Bistrice

Prireditve podpira Posojilnica/Bank/Zadruga-Market

na smučišču
8.12.
komedija
John Godber
Nastopa Mestno gledališče ljubljansko, režija: Jaša Jamnik
Petek, 8. december 1995, ob 14.30
Mestno gledališče v Celovcu

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK – Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik Nanti Olip, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), Karl Sadjak (oglasni oddelek), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/III.

Tisk: Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi Dassler Gasse 4, telefon 0463/292664. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Straße 25/III, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka: 0463 / 51 25 28. Telefaks: 0463 / 51 25 28 - 22.

Letna naročnina: Avstrija 420,-; Slovenija 2500,- SIT; ostalo inozemstvo 700,- šil.; zračna pošta letno 1000,- šil.; posamezna številka 10,- šil.; Slovenija: 60 SIT.

v petek, 8. decembra, ob 19. uri
Dia-predavanje: Marijina podoba v umetnosti
Predavatelj: P. Cornelius Dings SSS

od poned., 11. dec., ob 18. uri do četrta, 14. dec., ob 13. uri
Duhovne vaje za starše duhovnikov, redovnikov, diakonov, teologov in veroučiteljev/ic
„Živeti iz svoje poklicanosti“
Voditelj: mag. Stanko Hočevar, Ljubljana

v četrtek, 14. dec., ob 19.30
Podijska diskusija: **Avstrija – Slovenija: Sosedstvo z velikimi gospodarskimi možnostmi!?**
Diskutirajo: dipl. ekon. Janko Deželak, dipl. trgovec Joza Habernik, dr. Arnulf Schatzmayer, mag. Karl Heinz Grasser, Andrej Wakounig, dr. Hans Peter Haselsteiner

četrtek, 14. decembra, ob 19.30
Življenju dati moč
Predavateljica: Rosalie Stornig

od petka, 15. dec., ob 18. uri do nedelje, 17. dec., ob 13. uri
Duhovne vaje za može
„Kako danes živeti evangelij?“
Voditelj: Jože Kopeinig, Tinje

od torika, 2. jan., od 9. ure, do srede, 3. jan., do 17. ure
Novoletno srečanje
Lepota jezika

PAPIERFACHGESCHÄFT
Anita WOLTSCHÉ
9150 Pliberk/Bleiburg, Kumeschgasse 3
Tel.: 04235/3440

- * Bastelbedarf und Christbaumschmuck in großer Auswahl
- * Bänder und Kerzen
- * Silvesterartikel - Glücksbringer - Kalender
- * Geschenkartikel - Geldbörsen - Lederkoffer - Kugelschreiber - Füllfeder
- * Kinder- und Jugendbücher

Wünschen allen Kunden und Freunden ein besinnliches Weihnachtsfest und ein erfolgreiches neues Jahr 1996

OBČNI ZBOR SLOVENSKE ŠPORTNE ZVEZE

Marjan Velik naprej predsednik SŠZ

Po poldrugem letu nadvse uspešnega dela za Slovensko športno zvezo je Bernarda Sadovnika nasledil ljudskoškolski učitelj Kristijan Zeichen.

Iz ozadja

Koga naj Slovenska športna zveza v prihodnje zastopa in finančno podpira? Doslej je pod svojim okriljem zbirala samo slovenska športna društva. Če bi šlo po želji nekaterih v športni zvezi, bi denar in drugo podporo v prihodnje dobili tudi vsi tisti, ki (več) ne znajo slovensko in samo simpatizirajo s Slovenci; v ta namen svoje društvo imenujejo dvojezično ali multikulturno društvo. Odborniki SŠZ dr. Ludvik Druml, Ivan Lukan in Danilo Prušnik so na občnem zboru predlagali spremembo pravil, ki meri prav v to smer, da bi namreč SŠZ v prihodnje zastopala „dvojezično prebivalstvo“. Toda mar Slovenci doslej nismo bili dvojezični? Kam predlog meri, so zastopniki društev takoj

Potrebuje Slovenska športna zveza novo identiteto?

spoznali: vrata v športno zvezo in njeno blagajno naj bi se torej odprla tudi vsem tistim društvom, ki niso slovenska.

„To je nuja časa“, „Čas je zrel za to“ ali „Ne zapirajte oči pred realnostjo“ je bilo slišati dr. Drumla, ki je opozarjal, da imajo danes tudi slovenska društva v svojih vrstah nemško govoreče športnike in je s v tem zvezi med drugim omenil SAK, kjer igra sedem igralcev, ki ne obvladajo slovenščine. Pozabil pa je povedati, da jih 200 še obvlada svoj materni jezik. Po Drumlovi logiki bi se moral potemtakem tudi Slovenski atletski klub preimenovali v Dvojezični atletski klub (DAK)?

Predlog Drumla, Lukana in Prušnika je takoj naletel na oster odpor društev, tako da ga je predsednik po kratki razpravi vzel z dnevnega reda. Do naslednjega občnega zbora pa želijo v novem odboru o tem še dalje razpravljati.

Upati je, da bodo odborniki SŠZ dovolj odgovorni ter bodo dali jasen odgovor na ta poizkus zbrisanja identitete združenja slovenskih športnikov na Koroškem.

-ej

Predsednik SŠZ
Marjan Velik je novemu tajniku Kristijanu Zeichenu čestital ter mu zaželel plodno sodelovanje in mnogo uspeha.

Ljudskoškolski učitelj iz Slovenjega Plajberka Kristijan Zeichen je bil izvoljen za novega tajnika, drugih bistvenih sprememb na občnem zboru SŠZ ni bilo. Kristijan Zeichen je torej nasledil Bernarda Sadovnika, ki se je iz zdravstvenih in poklicnih razlogov odpovedal mestu tajnika. Sadovnik je v času svojega delovanja kot tajnik SŠZ zaoral mnoge nove poti, še posebej v Slovenijo. Slovenskim športnikom na Koroškem je poskrbel sredstva, kakršnih prej niso bili deležni. Toda pri srcu mu ni bila le skrb za sredstva, ampak tudi ugled naših športnih društev in sploh športa v naši narodni skupnosti. V svojem govoru na občnem zboru SŠZ pa se je Sadovnik med drugim krepko zavzel tudi za podporo gradnji športne dvorane v Pliberku (pod kulturnim domom) s strani SŠZ ter pozval: „Bolje je, da priredimo nekaj manj osrednjih kulturnih

predstav in vložimo denar v projekt, ki zagotavlja bazo za uspešno delovanje naših športnih društev!“

Predsednik Marjan Velik, ki je na občnem zboru pozdravil tudi sekretarja Združenih športnih zvez v Sloveniji Marjana Jemca, je poročal o pozitivni bilanci športne zveze ter se zahvalil vsem – ne le odbornikom in pospeševalcem SŠZ, pač pa tudi sponzorjem, ki posredno denarno podpirajo športna društva. Predsednik Velik pa je imel še drugo prijetno nalogo, saj je v imenu SŠZ smel podariti dolgoletnima častnima članoma prof. Milanu Kuppru in Ljubu Urbajsu častno priznanje Slovenske športne zveze.

Sestava odbora SŠZ: Marjan Velik (predsednik), Danilo Prušnik (podpredsednik), Kristijan Zeichen (tajnik), Aleš Simenc (blagajnik); **drugi odborniki:** Peter Trampusch, Mirko Oraže, mag. Mirko Oraže, Eda Velik, prof. Anton Malle, Ivan Lukan, Ludvik Druml, Milan Blažej, Franc Wiegela, Marko Sommeregger, Silvo Kumer

SMUČARSKI SKOKI

4 prireditve v Zahomcu

Športnemu društvu Zahomec so bile letos dodeljene kar štiri večje skakalne prireditve, kar je veliko priznanje društvu. Nenezadnje zaradi enkratne lege skakalnega centra in tudi organizacijskih sposobnosti društva.

10. 12. 1995 – z začetkom ob 13. uri skoki na 35- in 50-metrski skakalnici (za šolarje in mladince)

3. 1. 1996 – skoki za kombinacijo in kombinacijski tek v okviru pokala Sulzenbacher

14. 1. 1996 – mednarodni skoki v spomin dr. Janka Wiegela na 50- in 75-metrski skakalnici

11. 2. 1996 – mednarodni skoki in koroško prvenstvo na 50- in 75-metrski skakalnici

SMUČANJE

Uspešna premiera Užnika

Šentjanžan Daniel Užnik je zamanj čakal na prva Fis-tekmovanja, kajti zaradi pomanjkanja snega so bila odpovedana. Edino tekmovanje, ki je bilo zagotovljeno, je bilo štajersko prvenstvo v SG v Schladmingu. Užnik je izkoristil to tekmovanje za trening ter kljub visoki štartni številki 81 (prednost nižjih štartnih števil so imeli Štajerci) zabeležil drugi najhitrejši čas. Pri merjenju prvih dveh vmesnih časov je bil celo najhitrejši, žal pa je v spodnjem delu proge storil napako. Kljub temu je bil zadovoljen, saj je pomiril začetno (predsezonsko) negotovost z raznimi spoznanji: telesno je izvrstno pripravljen, prav tako smučka. Obeta se odlična sezona.

250 navdušenih navijačev (čeprav vas Dob šteje le 170 prebivalcev) se je zbralo na zadnjem derbiju med Dobom in Hypom iz Celovca v dvorani gimnazije v Št. Pavlu. Čeprav ni bilo rekordnega števila navijačev, je bilo vzdušje kakor pred leti, ko sta si ti dve ekipi prvič stali nasproti v zvezni ligi. Vsekakor Dobljanom odlično uspe „prodajati“ tekme, nenazadnje s pomočjo glavnega sponzorja „Puntigamerja“ in nesebičnega dela funkcionarjev. Tako sta bila na zadnji tekmi pripravljena za navijače brezplačno (zimsko) pivo ter bogat srečelov. Jasno, da so po tekmi vsi navijači zadovoljni zapustili dvorano, nenazadnje

Upanje

jih je navdušila tudi igra in zmaga domačinov. Odbojkarška evforija, ki so jo v Podjuni pred leti vneli Dobljani, se vedno bolj širi tudi po Labotski dolini, kar je potrdil kapetan in selekcijski vodja Martin Micheu: „Vedno več gledalcev prihaja iz Labotske doline, kljub temu je škoda, da nimamo tekmovalnega prostora v Pliberku. Tam bi nas prav gotovo podprlo še mnogo več navijačev!“

Dvorana. Že leta se Dobljani zavzemajo za dvorano v Pliberku ali okolici, toda v bližnji prihodnosti ne vidijo izgledov. Micheu: „Naše zadnje upanje je kulturni dom v Pliberku!“ Toda športna dvorana pod kulturnim domom v Pli-

KOŠARKA

Visoke zmage SAK

Mladinska ekipa SAK je zopet slavila visoko zmago. Tokrat je premagala ekipo ALF s 160:34. Prva peterka slovenskih košarkarjev je igrala le v začetku obeh polčasov, v nadaljevanju pa je trener Reberšak dal možnost predvsem še neuizkušenim igralcem.

Uspešno nadaljuje sezono tudi juniorska ekipa, saj je slavila kar dve zmagi zaporedoma: ASKÖ Beljak je premagala s 64:46, čeprav tokrat ni prikazala svoje značilne borbenosti; RWF Trg pa je premagala kar s 134:37 ter tako slavila eno najvišjih zmag.

Vsekakor obe ekipi pod trenerjem Reberšakom izredno napredujejo, mladinci so v tem prvenstvu celo še neporaženi.

Športna reportaža

Pripravil Franc Sadjak

Po zmagi proti Hypu je teklo pivo – z leve: Christian Reiter, Gunther Gressmann in Reinhard „Schaumi“ Schaumberger.

Odbojkarji Doba letos zopet presenečajo z uspehi na zvezni ravni. Po zmagi (3:1) na koroškem derbiju proti Hypu iz Celovca zasedajo že 3. mesto, čeprav je bila ekipa poleti popolnoma pomlajena. Uspehi so navsezadnje tudi dokaz odličnega dela trenerja Bojana Ivartnika, ki, kakor vsi igralci, upa na dvorano v Pliberku.

na dvorano v kulturnem domu

berku je po načrtu arhitekta Vouka premajhna za tekmovanja v zvezni ligi. Vzrok je, kakor po navadi: pomanjkanje denarja.

Če se ustvarja ali se išče rešitev, naj se vsekakor najde popolna. Predvidena športna dvorana v velikosti 25 m x 17 m to nedvomno ni ...

Derbi. Kakor po navadi je bil tudi sobotni derbi izredno borben in razburljiv. Prvi niz je bil sicer izenačen, toda v odločilnih trenutkih niza sta bila češka legionarja Celovčanov neustavljiva. V drugem nizu pa je ekipa trenerja Ivartnika končno našla pravi ritem igre ter znala uspešno preprečiti pritisk gostov. Prav tako v tretjem in v četrtem nizu, ko je še posebej blestel Bojan „terminator“ Mlakar in z njim celotna ekipa. Po uri in 50 minutah so bili gostje na tleh, Dobljani pa ponosni zmagovalci. Ponosni zato, ker je to bila že osma zmagana koroškem derbiju proti Hypu iz Celovca (Hypo pa je nasproti šele 3-krat premagal Dobljane). Pred playoffem sta na sporedu še dve tekmi, ta petek na tujem proti Steyru, v nedeljo (ob 14. uri) pa v Št. Pavlu proti Gleisdorfu.

Dob - Hypo 3:1 (10:15, 15:11, 15:10, 15:7)

ZVEZNA LIGA

1. Enns	12	12	0	36	8	24
2. Transver	12	10	2	33	12	20
3. Dob	12	8	4	28	17	16
4. Hypo VBK	13	8	5	28	19	16
5. Gleisdorf	12	5	7	17	29	10
6. Innsbruck	12	3	9	17	28	6
7. Steyr	12	3	9	16	30	6
8. Kagran	13	0	13	7	39	0

Legionarja – Sredinski bloker Alan Adžović (levo) iz Bosne in napadalec Bojan „Terminator“ Mlakar iz Slovenije sodita nedvomno v krog najboljših legionarjev v avstrijski odbojarski ligi.

TRENER DOBA BOJAN IVARTNIK:

„V ekipi so še rezerve!“

Pred tremi meseci je prevzel Bojan Ivartnik mesto trenerja v Dobu (nasledil je B. Goloba) in v tem kratkem času oblikoval presenetljivo uspešno ekipo.

3. mesto – po 12 krogih – nedvomno presega vsa pričakovanja, saj je bila ekipa letos poleti precej pomlajena. Kakšen je recept trenerja teh uspehov?

Mnogo dela, predvsem strokovnega. Tako sem se med drugim uspešno približal željam ekipe, zaradi česar mi je uspelo ustvariti pravi kolektiv. Vsekakor skušam iz ekipe črpati maksimalnost, in to mi očitno dobro uspe.

Na zadnjem derbiju se je ekipa predstavila z najboljši strani. Kakšne pa so slabosti moštva, ki jih bo v bližnji pri-

hodnosti potrebno popraviti?

Element blok moramo popraviti, kar je gotovo naša največja slabost. K temu je potrebno dodati, da je povprečna visokost igralcev naše ekipe v primerjavi z ostalimi moštvi v zvezni ligi najmanjša. Toda naši igralci imajo še rezervo, s katero bomo skušali tudi to pomanjkljivost popraviti. Z ekipo delam šele tri mesece in smo že kar precej napredovali. Dolgoročno ali z malimi koraki se bomo stopnjevali ter popravili ne le element blok, pač pa tudi druge slabosti.

Avstrijska in slovenska odbojarska liga se radi primerjata.

Kakšno vlogo bi recimo igral Dob v državni ligi Slovenije?

Prepričan sem, da bi Dob tekmoval v najvišji slovenski ligi – v prvi A-ligi. Tam sta zelo močni ekipi iz Maribora in iz Ljubljane (Olimpija), ki bi bili za nas nedosegljivi, toda za 3. ali 4. mesto bi se že potegovali.

Mednarodna odbojarska zveza razmišlja o spremembi v odbojki. Mišljena je nova pozicija libera.

Ob robu sem slišal o tej spremembi, toda natančno o tem še nisem razmišljal. Odbojarska zveza skuša popestriti to športno panogo ter jo narediti zanimivejšo za igralce in predvsem gledalce. Pozicija libera v odbojarskih ekipah bi to verjetno že povzročila, saj so telesno manjši igralci, ki bi igrali libera, gibljivejši kakor dvometrski velikani in zato hitrejši na tleh. S tem bi nastajalo več navdušljivih akcij in kombinacij, po katerih hrepenijo navijači.

Hvala za pogovor!

Mohorjeva knjigarna iz Celovca je v svojih prostorih za Vas odprla knjižni klub „SVET KNJIGE“

- Letno prejmete vsaj štiri kataloge s ponudbo najrazličnejših vsebinsko in jezikovno bogatih knjig in kaset
- Članarine ni!
- Pri vpisu Vas čaka lepo darilo!
- Edina obveznost: **vsako četrletje** kupite vsaj eno knjigo, in to po ugodni, do **60%** znižani ceni
- Tej števil. NT prilagamo katalog s pristopnico. Kdor jo izpolni in s tem postane član, lahko naroči knjige iz tega kataloga po izrednih cenah – tudi **do 80% prihranka** (cene v katalogu so navedene v tolarjih, če te cene delite z 11, dobite cene v šilingih!)

Postanite tudi Vi član
"Sveta knjige"

Vaša Mohorjeva knjigarna
Vas pričakuje!

Kateri letni čas ti je najbolj všeč?

Zima.

Zakaj?

Ker so noči najdaljše.

**In kaj občutiš, ko reci-
mo pozimi opazuješ
padanje snega?**

Ničesar, ker je premrzlo.

**Kaj ti je na svetu naj-
dražje?**

Hčerkica Bianca.

**Tvoja najljubša televi-
zijska oddaja ali film?**

Dober dan Koroška – ker je to skoraj edina priložnost, da vidim svojega moža.

**Katero osebnost naj-
bolj občuduješ?**

Svojo taščo.

**... in kaj bi najprej sto-
rila v vlogi te osebnosti?**

Da bi sama sebi več privoščila.

**Kaj te na moških naj-
bolj moti?**

Da večina ljubi ABC (alkohol, „babe“, cigarete).

**Pravijo, da so izkušnje
najboljša šola, samo
da je šolnina draga. Bi**

to potrdila?

Da.

**Kaj je bila tvoja največ-
ja napaka?**

Da nisem zaključila šole z maturo.

**Zakaj, misliš, se ljudje
poročijo?**

Zato, ker živijo po geslu „errare humanum est“.

**Denar služiš v Mohor-
jevi tiskarni (v knjigo-
veznici) v Vetrinju, kjer
so nastavljeni veči-
noma moški. Raje de-
laš s kolegi ali s kolegi-
cami?**

Rada delam z vsakim, ki je prijazen.

**Kateri je tvoj najljubši
sodelavec?**

Nobenega ne bi hotela pogrešati.

**Recimo, da bi ti bila
„šefica“ Mohorjeve tis-
karne. Kaj bi najprej iz-
boljšala oz. spremeni-
la?**

Da bi bil Naš tednik pravočasno gotov, kajti potem bi mi preostalo več časa za hčerkico.

Čemu se zelo težko od-

NENAVADNI

POGOVOR

Ime: Karin Blajs

Doma: v Celovcu

Starost: skoraj 25

Poklic: kakor pač pride

poveš?

Družbi zabavnih ljudi.

**V kateri lokal najraje
zahajaš?**

Mayer Lansky.

**Kako bi te kdo lahko
spravil v zadrego?**

Če bi mi v kopališču ukradel kopalke.

**In kako se rešiš v ta-
kem položaju?**

Izdala bi se za vžigalico – naga z rdečo glavo.

Kaj meniš ti, kot blondinka, o mnenju moških, ki pravijo: Kar blondinke ljubljajo, črno- in rjavolase ženske uresničujejo?

Da je to „traparija“, kajti pri nobeni ženski ne moreš stoodstotno ugotoviti barve las.

Kakšen mora biti moški, ki v tebi povzroči posebno utripanje srca?

Vsekakor vzburljiv.

S kom bi rada preživela lep večer?

S prijatelji, ki ne gledajo na uro.

Ljubiš presenečenja?

Da.

**S čim bi te lahko naj-
bolj presenetil?**

Če bi namesto nenavadnih vprašanj postavil navadna vprašanja.

Recimo, čarovnik bi te začaral za 12 ur v muho, kraj in čas pa bi smela določiti sama. Za kakšen čas in prostor bi se odločila in zakaj?

Vsekakor daleč proč od svojega tasta, ker je pravi „terminator“ (pobijalec) muh.

Kaj oz. koga bi vzela s seboj na samotni otok?

HiFi-napravo, moža in seveda tudi hčerkico Bianco.

Česa se ta čas najbolj veseliš?

Dopusta.

... in kdaj ga boš uživala?

Od 24. decembra do 6. januarja.

Katero željo bi si želela izpolniti?

Potovati okoli sveta.

Hvala za pogovor!